

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Івано-Франківський національний технічний університет
нафти і газу
Інститут економіки і менеджменту
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ТЕЛЕПКО ДІАНА ІВАНІВНА

УДК 336.71

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**Стратегічне управління фінансово-економічною безпекою банківських
установ**

Освітня програма – Фінансовий менеджмент
у сфері бізнесу

Спеціальність: 072 – Фінанси, банківська справа та страхування

Телепко Д.І.

(підпис, ініціали та прізвище здобувача освітнього ступеня)

Науковий керівник к.е.н., доцент кафедри ФОР Крихівська Н.О.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

(посада) (підпис) (дата) (ініціали та прізвище)

Рецензент

(посада) (підпис) (дата) (ініціали та прізвище)

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Івано-Франківськ - 2024

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Інститут економіки і менеджменту

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр

Спеціальність 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

К.е.н. доц. Маринчак Л.Р.

«_____» _____ 20__ року

**З А В Д А Н Н Я
НА МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТОВІ**

Телепко Діані Іванівні

1. Тема роботи «Стратегічне управління фінансово-економічною безпекою банківських установ»

керівник роботи _____ **к.е.н., доцент кафедри ФОП Крихівська Н.О.,**
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від "08" грудня 2023 року № 713/7

2. Строк подання студентом роботи 10 січня 2024

3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативні документи, офіційні матеріали Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку, спеціальна економічна і фінансова література, фахові наукові видання, Інтернет-джерела.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Теоретико-методичні засади оцінювання фінансово-економічної безпеки банківських установ.

2. Оцінка фінансово-економічної безпеки банківських установ України.

3. Удосконалення системи управління фінансово-економічної безпеки банківських установ.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Слайд 1 – Методика оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ

Слайд 2 – Група показників для розрахунку інтегрального таксономічного показника оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ

Слайд 3 – Аналіз фінансово-економічної безпеки банківських установ України

Слайд 4 – Динаміка показників рентабельності

Слайд 5 – Динаміка показників, що характеризують рівень захищеності

Слайд 6 – Динаміка показників фінансово-економічної безпеки

Слайд 7 – Динаміка інтегрального таксономічного показника

Слайд 8 – Алгоритм стратегічного управління фінансово-економічною безпекою банківської установи

Слайд 9 – Вибір стратегії забезпечення фінансово-економічної безпеки для аналізованих банків

6. Дата видачі завдання 01.12.2022

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів магістерської роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір теми та постановка завдання магістерської роботи	01.12.2022	виконано
2.	Розділ 1. Теоретико-методичні засади оцінювання фінансово-економічної безпеки банківських установ	01.04.2023	виконано
3.	Розділ 2. Оцінка фінансово-економічної безпеки банківських установ України	01.09.2023	виконано
4.	Розділ 3. Удосконалення системи управління фінансово-економічної безпеки банківських установ	24.12.2023	виконано
5.	Вступ і висновки до роботи	28.12.2023	виконано
6.	Оформлення роботи згідно встановлених вимог	07.01.2024	виконано
7.	Подання готової роботи з комплектом супровідних матеріалів на допуск до захисту	10.01.2024	виконано

Студент _____
(підпис)

Телепко Д.І.

Керівник роботи _____
(підпис)

Крихівська Н.О.
(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Магістерська робота містить 74 сторінки, 18 таблиць, 18 рисунків, перелік джерел посилань із 60 найменувань і 3 додатки.

Фінансово-економічна безпека кожного банку безпосередньо пов'язана з безпекою всієї банківської системи України. Фінансово-економічна безпека характеризується стійкістю до впливу різноманітних загроз, які поділяються на зовнішні та внутрішні; здатністю досягти планової стратегічної мети та управління фінансовими ресурсами для забезпечення виконання своїх зобов'язань. Враховуючи в якому середовищі зараз доводиться функціонувати банківській системі важливим є дотримання розробленого механізму управління фінансово-економічної безпеки банківських установ та вміння правильно визначати рівень на якому знаходиться управління фінансово-економічної безпеки банку.

Об'єктом дослідження є процес інтегрального оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ.

Предметом дослідження виступають теоретико-методичні засади інтегрального оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ.

У роботі досліджено теоретико-методичні засади оцінювання фінансово-економічної безпеки банківських установ, здійснено аналіз та удосконалено систему управління фінансово-економічної безпеки банківських установ України.

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА, БАНКІВСЬКІ УСТАНОВИ, ІНТЕГРАЛЬНИЙ ТАКСОНОМІЧНИЙ ПОКАЗНИК, СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ, МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ.

ABSTRACT

The master's thesis contains 74 pages, 18 tables, 18 figures, a list of reference sources with 60 titles and 3 appendices.

The financial and economic security of each bank is directly related to the security of the entire banking system of Ukraine. Financial and economic security is characterized by resistance to the influence of various threats, which are divided into external and internal; the ability to achieve the planned strategic goal and manage financial resources to ensure the fulfillment of its obligations. Considering the environment in which the banking system now has to function, it is important to comply with the developed mechanism for managing the financial and economic security of banking institutions and to be able to correctly determine the level at which the management of the financial and economic security of the bank is located. The object of the study is the system of regulation and supervision of financial institutions in Ukraine.

The object of the study is the process of integral assessment of the level of financial and economic security of banking institutions.

The subject of the study is the theoretical and methodological principles of the integral assessment of the level of financial and economic security of banking institutions.

In the work, the theoretical and methodological principles of assessing the financial and economic security of banking institutions were investigated, the analysis and improvement of the financial and economic security management system of banking institutions of Ukraine was carried out.

**FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY, BANKING INSTITUTIONS,
INTEGRAL TAXONOMIC INDEX, STRATEGIC MANAGEMENT,
MANAGEMENT MECHANISM.**

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ.....	10
1.1 Економічна сутність фінансово-економічної безпеки банківських установ.....	10
1.2 Методичні підходи оцінювання фінансово-економічної безпеки банківських установ.....	18
Висновки до розділу 1	25
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ.....	27
2.1 Аналіз фінансово-економічної безпеки банківських установ України.....	27
2.2 Аналіз показників фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК».....	32
2.3 Аналіз показників фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДОБАНК»...	38
2.4 Аналіз показників фінансово-економічної безпеки АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	44
Висновки до розділу 2	50
РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ.....	52
3.1 Інтегральна оцінка рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ	52
3.2 Удосконалення механізму управління фінансово-економічної безпеки банківських установ	56
Висновки до розділу 3	62
ВИСНОВКИ	64
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ НА ДЖЕРЕЛА.....	67
ДОДАТКИ.....	75
Бібліографічна довідка	

					МР.ФНм-85.00.000 ПЗ			
Змн.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата	«Стратегічне управління фінансово-економічною безпекою банківських установ»	Літ.	Арк.	Акрушів
Розроб.		Телепко Д.І.						
Перевір.		Крихівська Н.О.					6	
Реценз.						ІФНТУНГ, ФНм-22-1		
Н. Контр.								
Затверд.								

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Фінансово-економічна безпека кожного банку безпосередньо пов'язана з безпекою всієї банківської системи України. Фінансово-економічна безпека характеризується стійкістю до впливу різноманітних загроз, які поділяються на зовнішні та внутрішні; здатністю досягти планової стратегічної мети та управління фінансовими ресурсами для забезпечення виконання своїх зобов'язань. Враховуючи в якому середовищі зараз доводиться функціонувати банківській системі важливим є дотримання розробленого механізму управління фінансово-економічної безпеки банківських установ та вміння правильно визначати рівень на якому знаходиться управління фінансово-економічної безпеки банку.

Аналіз останніх джерел і публікацій. Питанням оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ присвячені праці багатьох дослідників, зокрема О. Барановського, Єпіфанов А., Яременко С.М. Тарасенко І.О., Щербатих Д. В., Шпильовий Б. В.; Комаров, А. С.; Мельник С.І.; Олійник, А. В., Шпильовий Б.В., та інших. Однак, можна стверджувати, що недостатньо розробленими залишаються питання оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки та механізму управління фінансово-економічною безпекою банківських установ. Тому темою дослідження обрано стратегічне управління фінансово-економічної безпеки банківських установ.

Об'єктом дослідження є процес інтегрального оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ.

Предметом дослідження виступають теоретико-методичні засади інтегрального оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ.

Мета магістерської роботи – це дослідження та узагальнення теоретико-методичних основ інтегрального оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ.

Для досягнення поставленої мети вирішено такі завдання:

- досліджено основні підходи до визначення сутності фінансово-економічної безпеки банківських установ;
- розглянуто методичні підходи до оцінювання фінансово-економічної безпеки банківських установ;
- проведено оцінювання фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», АТ «КРЕДОБАНК» та АТ КБ «ПРИВАТБАНК»;
- розраховано інтегральні показники фінансово-економічної безпеки досліджуваних банківських установ;
- удосконалено механізм управління фінансово-економічної безпеки банківських установ.

В процесі дослідження було використано такі теоретико-емпіричні методи: теоретичного узагальнення, індукції та дедукції, порівняння та систематизації, коефіцієнтний метод, метод аналітичних таблиць та графічного відображення даних.

Інформаційною базою дослідження виступили наукові праці у періодичних виданнях, монографії, підручники та посібники, статистичні дані НБУ, фінансова звітність АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», АТ «КРЕДОБАНК» та АТ КБ «ПРИВАТБАНК». та ін.

Наукова новизна полягає в удосконаленні методичного підходу до розрахунку інтегрального таксономічного показника оцінки рівня фінансово-економічної безпеки.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання в оцінюванні діяльності банківських установ удосконаленої методики інтегрального оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки.

Структура магістерської роботи представлена вступом, трьома розділами із висновками до кожного розділу, загальних висновків, переліку посилань на джерела та додатків.

Апробація результатів магістерської роботи. Наукові результати та

практичні аспекти магістерської роботи апробовані автором на міжнародній науково-практичній конференції:

Крихівська Н. О., Телепко Д. І. Щодо сутності поняття «фінансово-економічна безпека банківських установ». Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансове та інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки бізнесу в умовах воєнної економіки та повоєнного відновлення» (м. Харків, 22–23 листопада 2023 р.). Харків, 2023. С. 82-84.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

1.1 Економічна сутність фінансово-економічної безпеки банківських установ

Фінансова безпека кожного банку безпосередньо пов'язана з безпекою всієї банківської системи України. Адже на виникнення системної банківської кризи впливає навіть діяльності одного із банків. Цей взаємозв'язок виникає через те, що велика частка капіталу банку є запозиченою, і як ми вже бачили на практиці більшість клієнтів у кризових ситуаціях йдуть масово знімати готівку. І коли це один з найбільших банків країни відповідно зникає довіра до всіх банківських установ.

В процесі формування фінансової безпеки банківські структури так і банківська система в цілому стикається з цілим рядом загроз, що тим чи іншим чином впливають на рівень фінансової стабільності. З розширенням видів діяльності зростає і кількість загроз, які ідентифікуються та мінімізуються в процесі роботи банків, а відповідного наукового обґрунтування в сучасній літературі не мають [1].

В умовах воєнного стану, наші банки втратили значну частину клієнтської бази, вагома частка кредиторської заборгованості була списана, ще частина заборгованості реструктуризовано на менші платежі та на більший період часу, оскільки доходи клієнтів значно скоротилися. Також варто зазначити, що в Україні негативна динаміка депозитних вкладів клієнтів, збільшення заборгованостей перед банком та високі інфляційні процеси. В наслідок цього, відбувся спад фінансово-економічної безпеки України, що відповідно вплинуло на фінансову безпеку всіх банківських установ. Враховуючи всі ці умови дана тема роботи є надзвичайно актуальною.

Незважаючи на велику кількість досліджень науковців по даній тематиці, на сьогодні так і немає єдиного підходу до визначення сутності фінансово-економічної безпеки банків.

Розглянемо найбільш поширені трактування фінансово-економічної безпеки банку, рис. 1.1.

Рисунок 1.1 – Сутність поняття фінансово-економічної безпеки банків[2-6]

Як бачимо, науковці у свої трактуваннях розглядають сутність фінансово-економічної безпеки як: стан банківської установи, що характеризується стійкістю до впливу зовнішніх і внутрішніх загроз (Єпіфанов А.); комбінація елементів, пов'язаних між собою різносторонніми зв'язками, що

спрямовані на захист від загроз (Яременко С. М.); здатність комерційного банку ідентифікувати, попереджувати та протидіяти зовнішнім і внутрішнім загрозам (Тарасенко І. О.); заходи, що спрямовані на запобігання збитку від негативних дій на їх економічну безпеку (Щербатих Д. В., Шпильовий Б. В.); стан захищеності фінансових інтересів комерційного банку, його фінансової стійкості, а також середовища, в якому він функціонує (Барановський О. І.)

Проаналізувавши визначення науковців, можна визначити що фінансово-економічної безпека комерційних банків – це стан банку, що характеризується стійкістю до впливу різноманітних загроз, здатністю досягти планової стратегічної мети та управління фінансовими ресурсами для забезпечення виконання своїх зобов'язань. Також варто відзначити те що рівень фінансово-економічної безпеки одного комерційного банку впливає і на національну безпеку країни.

Система економічної безпеки банку повинна виконувати чітко визначені функції, основними з яких є: прогнозування, виявлення та запобігання різного роду небезпек і загроз; забезпечення захищеності діяльності банку і його персоналу, збереження його майна, створення сприятливого конкурентного середовища, ліквідація наслідків нанесених збитків, тощо [7]. Характеризуючи фінансову безпеку комерційних банків, необхідно зупинитися на ключових параметрах: фінансова безпека забезпечує рівноважний і стійкий фінансовий стан банку; сприяє ефективній діяльності банку; якісно організована фінансова безпека дозволяє на ранніх стадіях визначити проблемні місця в діяльності банку, а також нейтралізувати вплив криз для запобігання банкрутства[10].

В умовах воєнного стану державне фінансове регулювання виникає необхідність у перерозподілі фінансових ресурсів між конкретними галузями та сферами суспільного розвитку. Його основна мета полягає в забезпеченні соціальної та економічної стабільності на макрорівні, сприяючи ефективній адаптації економіки до умов військових конфліктів.

Фінансове управління на рівнях держави здійснюється за допомогою фінансового апарату, що включає органи державного управління на всіх рівнях, які вирішують питання щодо мобілізації, розподілу та використання державних фінансових ресурсів. Головну роль у цьому апараті виконує Міністерство фінансів України. Серед його основних завдань є формування та забезпечення реалізації державної фінансової, бюджетної, податкової та митної політики.

Крім того, важливу роль відіграє Національний банк України, який розробляє та контролює виконання основних принципів грошово-кредитної політики країни. Взаємодія цих органів відіграє ключову роль у фінансовому забезпеченні національної економіки воєнного часу та мінімізації загроз економічній безпеці держави у фінансовій сфері [16].

Важливо, те що більшість методів управління фінансово-економічною безпекою комерційних банків базуються на статичному підході і не пов'язують безпеку банку з його розвитком та досягненням стратегічних цілей. Тому варто розглянути такі два аспекти щодо фінансово-економічної безпеки: «поточна фінансово-економічна безпека банку» (спрямована на забезпечення ефективного та стабільного функціонування банку) та «стратегічна фінансово-економічна безпека банку» (пов'язана із стабільним розвитком банку) [16].

Щодо поточної фінансово-економічної безпеки банку, це означає, що банк повинен підтримувати динамічний рівень у будь-який момент, необхідно підтримувати певні критерії (параметри) фінансової стійкості в межах області (обов'язкових економічних нормативів, показників системи раннього реагування, капіталу, рентабельності, ліквідності, допустимих ризиків тощо), що дозволяє ефективно виконувати функції та протистояти зовнішнім і внутрішнім ризикам.

Стратегічна фінансово-економічна безпека прямо банку пов'язана із впровадженням основних цілей розвитку банків на інноваційних засадах із забезпечення безпеки та підвищення конкурентоспроможності.

Враховуючи вищезазначене, фінансово-економічна безпека банку представляє собою стабільний фінансовий стан, що забезпечує утримання фінансової стійкості та динамічної рівноваги. Ця стійкість дозволяє банку високоефективно протидіяти ризикам в умовах внутрішніх і зовнішніх загроз, а також гарантує хороший рівень ліквідності та платоспроможності. Важливо, що такий стан дозволяє ефективно виконувати свої функції, розвивати свій банківський бізнес, досягати високої результативності та забезпечувати конкурентоспроможність на внутрішньому та міжнародних ринках.

Згідно з запропонованим розумінням фінансово-економічної безпеки банків, механізм включає забезпечення двох рівнозначних складових - фінансова та економічна безпека. У цьому контексті фінансової безпеки банку забезпечується дотримання фінансової стійкості та рівноваги, що включає в себе наявність достатнього рівня платоспроможності, ліквідності, мінімізації ризиків для надходжень та капіталу банку.

Проте є ще одна проблема щодо забезпечення фінансової безпеки банківської системи і це невизначеність у даній галузі. Одним із прикладів є відсутність визначення терміну “комерційний банк”, в законодавстві України, але в наукових дослідженнях він вживається.

У банківській системі України поряд з ризик-менеджментом окремого банку застосовуються й прямі колективні методи забезпечення фінансової безпеки, наприклад системи страхування вкладів тощо [2].

Після введення воєнного стану у лютому 2022 р. відбулися значні корективи в забезпечення фінансової безпеки комерційних банків в Україні.

Тепер правове регулювання грошового обігу в банківській системі здійснюється на підставі «Основних засад грошово-кредитної політики на період воєнного стану», що визначає потребу збереження власної інституційної, фінансової та операційної незалежності для належного виконання своїх функцій, шляхом надання прав НБУ [3].

Проаналізувавши наукові праці та нормативно-правову базу, існуючої системи забезпечення фінансової безпеки банків загалом можна виділити такі недоліки:

- відсутність механізму забезпечення фінансових інтересів банків, їх клієнтів та контрагентів, держави та суспільства загалом на національному, регіональному, міжнародному рівнях;

- нереалізованість НБУ повною мірою принципів функціональної повноти і забезпечення рівних можливостей всім банкам, недостатня реалізованість ним принципу наукової обґрунтованості в управлінні банківською системою загалом і її суб'єктами зокрема;

- невдалі спроби організувати в Україні функціонування банків розвитку;

- високий «моральний ризик» найбільших банків (державних, системоутворюючих), які усвідомлюють, що вони надто великі для того, щоб збанкрутувати;

- фактично виконання державними банками функцій банків розвитку, нетипових для універсальних банків, у зв'язку з чим їх інвестиційна діяльність супроводжується високими ризиками та підвищенням навантаження на капітал;

- несвоєчасне чи не повною мірою вжиття власниками банків необхідних заходів з запобігання їх банкрутству, підвищення їх капіталізації за рахунок власних коштів і пошуку потенційних інвесторів, своєчасного і в повному обсязі повернення залучених і запозичених коштів, обмеження кредитування афілійованих осіб, злиття банківських установ;

- низький рівень корпоративного менеджменту в більшості банків;

- відсутність в багатьох банках ефективної системи управління ризиками [2].

Безпека комерційних банків є частиною фінансово-економічної безпеки всієї країни. Адже банківська система є найважливішою складовою фінансово-кредитної сфери держави. Зрештою саме становище банківського сектора визначає рівень фінансово-кредитної безпеки, і певною мірою рівень

фінансової безпеки України. На сьогодні ще тривають дискусії щодо методів та інструментів формування системи безпеки банківського сектору в умовах глобалізації та інтеграційних процесів, однак, на думку дослідників, заходи щодо її реалізації мають спрямовуватися на послаблення дії певних загроз, зокрема на:

- підвищення нормативів до мінімального капіталу, що буде спрямованим на забезпечення фінансової стійкості та безпеки банківської системи;

- мотивація подальшої капіталізації банківського сектору за допомогою пільг у разі спрямування прибутку на збільшення власного капіталу банків;

- вдосконалення основних нормативів банківської діяльності і методики їх обчислення за міжнародними стандартами;

- стримування інфляції та стабільність валютного курсу;

- підвищення законодавчого захисту прав кредиторів;

- підвищення якості корпоративного управління, ризик-менеджменту, збільшення прозорості у діяльності банківського сектору.

Створення системи забезпечення безпеки банківських установ повинно ґрунтуватися на концепції, яка включає цілісне та системне розуміння суті безпеки, врахування чинників, що на неї впливають, і визначення шляхів усунення загроз. Зростанню рівня безпеки банківських установ сприятиме розробка методичних підходів для оцінки безпеки банківського сектору національної економіки. Оцінка ефективності системи безпеки банківських установ повинна враховувати максимізацію прибутку, оптимізацію його якості, а також максимізацію ринкової вартості вітчизняних комерційних банків. Порівняння вартості збереженого ресурсу з вартістю застосованих коштів і засобів служить ключовим критерієм оцінки ефективності застосованих засобів захисту банківського сектору. Оптимальність за часом реакції на загрози і ефективність застосованих засобів повинні враховувати зменшення тривалості часових інтервалів на здійснення захисту з урахуванням вартісного чинника.

Формування системи безпеки банківських установ вимагає системного підходу, визначення ієрархії цілей, розробки механізму реалізації та координації зусиль учасників ринку банківських послуг для підвищення рівня безпеки банківського сектору країни.

На практиці, банки повинні впроваджувати механізми управління фінансово-економічною безпекою, які спрямовані на уникнення загроз або мінімізацію потенційно негативних наслідків. Ці механізми повинні бути клієнто-орієнтованими, спрямованими на надійних клієнтів, та ризико-орієнтованими, забезпечуючи збалансоване зростання капіталу та обсягів діяльності. Важливим аспектом є впровадження ефективних систем управління ризиками, які відповідають міжнародним стандартам та вимогам Національного банку України.

В забезпеченні фінансово-економічної безпеки передбачається реалізація комплексу заходів, об'єднаних за функціональною ознакою в систему забезпечення безпеки банку. Таким чином, для забезпечення ефективності його подальшої діяльності важливо, щоб рівень безпеки відповідав вимогам, оскільки перехід України до ринкових відносин призводить до різноманітних кризових ситуацій. Кризи, як правило, супроводжуються різними негативними явищами в економіці. У таких умовах банківський сектор стає об'єктом різноманітних протиправних і злочинних дій. З цього приводу безпека банківського бізнесу стає самостійною сферою суспільних взаємовідносин і разом з потребою відповідного правового регулювання потребує належного забезпечення для ефективної його діяльності.

Отже, можна зробити висновок, що фінансово-економічної безпека комерційних банків – це стан банку, що характеризується стійкістю до впливу різноманітних загроз, які поділяються на зовнішні та внутрішні; здатністю досягти планової стратегічної мети та управління фінансовими ресурсами для забезпечення виконання своїх зобов'язань. Та відзначимо те що рівень

фінансово-економічної безпеки одного комерційного банку впливає і на національну безпеку країни.

1.2 Методичні підходи оцінювання фінансово-економічної безпеки банківських установ

Досліджуючи сутність терміну фінансово-економічної безпеки банківських установ було визначено, те що однією з умов є здатність протистояти зовнішнім та внутрішнім загрозам, тому ми детальніше розглянемо, які це загрози.

Категорія внутрішніх чинників впливу напряду залежить від ефективності управлінської системи банків, установа може здійснювати на них вплив відповідними інструментами.

Складніша ситуація із впливом зовнішніх чинників, оскільки банк не може на них впливати, а це призводить до складності їх прогнозування, врахування тощо [29].

До зовнішніх загроз відносять [29; 38]:

- Фінансові кризи у світі; зниження фінансової стійкості банківської сфери;
- Політична нестабільність в Україні;
- Невідповідність між правовою базою і ситуацією в реальності;
- DoS-атаки;
- Прояви недобросовісної конкуренції на ринку одним із прикладів є завищення відсоткових ставок на депозити та кредити з боку нестабільних банківських установ;
- Нестабільність курсу валют, значні коливання гривні, що вплине на валютний ризик;
- Макроекономічні ризики;

До внутрішніх загроз відносять [29; 38]:

- Недотримання нормативів НБУ;
- Недосконалість фінансового менеджменту, прийняття неефективних рішень;
- Низька якість кредитного портфелю;
- Недосконала система захисту, наявність каналів витоку банківської інформації;
- Відсутність ефективної системи моніторингу та оцінки ризику.

Забезпечення належного рівня безпеки для банків стає неможливим без якісної діагностики, аналізу динамічних змін та взаємозалежностей. Також важливими етапами є дослідження впливу зовнішніх та внутрішніх загроз, а також постійний моніторинг та класифікація рівня безпеки на різних рівнях.

На першому рівні висока фінансово-економічна безпека та стійкий прогноз на майбутнє передбачають наявність значного потенціалу для стабільності і надійності. Це досягається завдяки ефективному управлінню ризиками, великому обсягу капіталу, ліквідності та достатнім фінансовим резервам для компенсації впливів зовнішніх та внутрішніх чинників нестабільності.

На другому рівні, а саме допустимий рівень безпеки - це рівень, який гарантує достатню платоспроможність, амортизацію впливу шоків і здатність банків виконувати свої платіжні, розрахункові, посередницькі та інші функції на визначеному рівні. У випадку непередбачених обставин, як резерв ліквідності, можуть бути використані кредити рефінансування від Національного банку України або залучення позик на фінансових ринках. Забезпечення достатнього рівня фінансово-економічної безпеки означає, що банк має певний потенціал стійкості, що підтверджується відповідністю обов'язковим економічним нормативам, показникам раннього реагування з визначеним запасом.

Третій рівень є нестійкий (передкризовий) та вказує на загрозу втрати платоспроможності банку, але при цьому ще існує можливість відновлення

балансу в платіжній системі та виконання зобов'язань через збільшення капіталу та привласнення додаткових коштів. Однак відзначається відсутністю фінансових ресурсів (резервів ліквідності та капіталу) для нейтралізації непередбачених шоків. Потенціал фінансово-економічної безпеки банку фактично нульовий, і банк дотримується обов'язкових економічних нормативів на межі можливостей.

Четвертий - критичний (кризовий) рівень безпеки вказує на те, що банк перебуває на межі банкрутства. Такий рівень безпеки може виникнути у банків під час фінансової кризи, коли їхня ліквідність в значній мірі забезпечується за рахунок отримання кредитів рефінансування від Національного банку України в значних обсягах.

У даній роботі для оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ використовуємо метод таксономії.

Процес інтегральної оцінки складається з ряду послідовних етапів [25]:

Етап 1. Формування вимог до побудови інтегрального показника оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ

1) показник має враховувати основні фактори, які впливають на рівень фінансово-економічної безпеки банківських установ;

2) до інтегрального показника доцільно включити часткові показники, які при одержанні негативного значення знизять рівень фінансово-економічної безпеки ;

3) необхідною умовою розробки узагальнюючого показника є обґрунтування принципової можливості приведення диференціальних показників до єдиної розмірності;

4) повинен дотримуватись принцип наступності – збереження в узагальнюючому показнику економічного змісту часткових показників.

Етап 2. Вибір та оцінка часткових показників оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ, які формують інтегральний таксономічний показник.

$$Y = [P_1; P_2; P_3; P_4; P_5; P_6; P_7; P_8; P_9; P_{10}; P_{11}; P_{12};] \quad (1.1)$$

де Y – інтегральний таксономічний показник оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ;

$P_1 - P_{12}$ – часткові показники оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ.

Етап 3. Стандартизація середніх значень часткових показників

$$P_{ij} = \frac{Z_{ij}}{\bar{Z}_{ij}} \quad (1.2)$$

де P_{ij} – стандартизоване значення j -го показника в період часу i ;

Z_{ij} – елемент матриці стандартизованих значень;

\bar{Z}_{ij} – середнє значення j -го показника в період часу i .

Етап 4. Диференціація розрахованих часткових показників на стимулятори і дестимулятори та формування вектора-еталона

$$P_{0i} = \max P_{ij}, \text{ якщо показник } j \text{ є стимулятором};$$

$$P_{0i} = \min P_{ij}, \text{ якщо показник } j \text{ є дестимулятором.}$$

Етап 5. Визначення відстані між окремими спостереженнями (періодами) і вектором еталоном

$$C_{0i} = \sum_{j=1}^m (P_{ij} - P_{0i})^2 \quad (1.3)$$

де C_{0i} - відстань між точкою-одиницею і точкою P_{ij} ;

P_{0i} – стандартизоване значення.

Етап 6. Розрахунок інтегрального таксономічного показника оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ та інтерпретація отриманих результатів

Розрахунок таксономічного коефіцієнту розвитку (Y_i) проводиться за наступною схемою [35; 36]:

1. Середня відстань:

$$\bar{C}_0 = \frac{1}{m} * \sum_{i=1}^m C_{i0} \quad (1.4)$$

2. Середньоквадратичне відхилення:

$$S_0 = \sqrt{\frac{1}{m} \sum_{i=1}^m (C_{i0} - \bar{C}_0)^2} \quad (1.5)$$

3. Загальна відстань між показниками та еталоном:

$$C_0 = \bar{C}_0 + 2 * S_0 \quad (1.6)$$

4. Відхилення показників i -го року від еталону:

$$d_i = \frac{C_{i0}}{C_0} \quad (1.7)$$

5. Таксономічний показник розвитку:

$$Y_i = 1 - d_i \quad (1.8)$$

де Y_i – таксономічний показник оцінки ефективності діяльності;

d_i – відхилення показників i -го року від еталону;

C_0 – загальна відстань між показниками та еталоном;

\bar{C}_0 – середня відстань між точкою-одиноцею і точкою P_i ;

S_0 – середньоквадратичне відхилення.

Отримані результати інтерпретуємо згідно даних в табл. 1.1.

Таблиця 1.1 – Градація рівня розвитку об'єктів стосовно досліджуваного явища

Рівень розвитку	Значення таксономічного показника рівня розвитку
Найвищий	1,00 – 0,80
Високий	0,79 – 0,60
Середній	0,59 – 0,40
Низький	0,39 – 0,20
Найнижчий	0,19 – 0,0001

Джерело: побудовано автором за даними [41]

Групу показників на основі яких буде здійснений аналіз фінансово-економічної безпеки банківських установ сформовано в табл. 1.2.

Таблиця 1.2 – Показники фінансово-економічної безпеки банківських установ

1	Показник	Формула для розрахунку	Нормативне значення
1	2	3	4
P1	Коефіцієнт рентабельності банківських активів(ROA)	Відношення чистого прибутку до сукупних активів	1 %
P2	Коефіцієнт рентабельності доходів	Відношення чистого прибутку до доходу	-
P3	Коефіцієнт надійності	Співвідношення власного капіталу і залучених коштів	Не менше 5 %
P4	Коефіцієнт достатності власного капіталу	Відношення власного капіталу до загального обсягу активів	0,15—0,20.
P5	Коефіцієнт миттєвої ліквідності	Відношення високоліквідних активів до поточних зобов'язань	Не менше 20%

Продовження таблиці 1.2

1	2	3	4
P6	Коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом банку	Відношення власного капіталу до кредитного портфелю	-
P7	Коефіцієнт проблемної заборгованості у кредитному портфелі	Відношення проблемних кредитів до загального обсягу залучених кредитів та заборгованості клієнтів	<5%
P8	Коефіцієнт управління витратами	Відношення непроцентних витрат до доходів	-
P9	Коефіцієнт дієздатності	Співвідношення загальних витрат і загальних доходів	Не більше 0,95 або 95%
P10	Коефіцієнт відношення процентних витрат до процентних доходах	Відношення процентних витрат до процентних доходів	-
P11	Коефіцієнт непроцентних витрат	Відношення непроцентних витрат до загального обсягу активів КБ	-
P12	Співвідношення отриманих і виданих міжбанківських кредитів	Сума кредитів, виданих іншим банкам/Сума отриманих міжбанківських кредитів	Якщо 1,4, то це ризик для кредитної та фінансової стійкості банку

Джерело: побудовано автором за даними [24-29; 33; 42]

До групи показників, які виділив Барановський О.І. на мою думку варто додати ще коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом банку оскільки даний показник характеризує якість кредитного портфеля з погляду його захищеності власним капіталом і показує, скільки власних коштів припадає на 1 грн. виданих кредитів, та співвідношення отриманих і виданих міжбанківських кредитів, який характеризує тип кредитної політики, що проводиться банком на ринку міжбанківських запозичень.

Поділ показників на стимулятори і дестимулятори – основа для побудови вектора-еталона. Відповідно до напряму впливу обраних часткових

характеристик на узагальнюючий показник, проведемо диференціацію показників ефективності діяльності банку.

Так, до стимуляторів віднесено рентабельність банківських активів (P1), рентабельність доходів (P2), коефіцієнт надійності (P3), коефіцієнт достатності власного капіталу (P4), коефіцієнт миттєвої ліквідності(P5), та коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом банку(P6).

Відповідно до показників дестимуляторів входять: коефіцієнт проблемної заборгованості у кредитному портфелі (P7), коефіцієнт управління витратами (P8), коефіцієнт дієздатності (P9), коефіцієнт відношення процентних витрат до процентних доходах (P10), коефіцієнт непроцентних витрат (P11), та співвідношення отриманих і виданих міжбанківських кредитів(P12).

Отже, дослідивши праці багатьох науковців, ми обрали один із найкращих методів оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ і це інтегральний таксономічний показник. До групи показників, які виділи автор Барановський О.І., було додано коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом банку та співвідношення отриманих і виданих міжбанківських кредитів, що в комплексі дозволить більш точно визначити рівень фінансово-економічної безпеки кожного банку, який будемо аналізувати в другому розділі.

Висновки до розділу 1

Отже, як вже було визначено фінансово-економічної безпека банківської установи – це стан банку, що характеризується стійкістю до впливу різноманітних загроз, які поділяються на зовнішні та внутрішні; здатністю досягти планової стратегічної мети та управління фінансовими ресурсами для забезпечення виконання своїх зобов'язань.

Безпека банківської установи є частиною фінансово-економічної безпеки всієї країни. Адже банківська система є найважливішою складовою фінансово-кредитної сфери держави. Зрештою саме становище банківського сектора визначає рівень фінансово-кредитної безпеки, і певною мірою рівень фінансової безпеки України.

Для дослідження фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», АТ «КРЕДОБАНК» та АТ КБ «ПРИВАТБАНК» обрано дванадцять показників (табл. 1.2), а загальний рівень фінансово-економічної безпеки буде розраховано за допомогою інтегрального таксономічного показника.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ

2.1 Аналіз фінансово-економічної безпеки банківських установ України

Протягом останнього часу економіка України перебуває в умовах фінансово-економічної нестабільності, що призвело до суттєвих негативних змін ситуації в банківському секторі, зведення до мінімуму обсягів банківського кредитування, зростання ризику банківських операцій за об'єктивних причин. Існуючі проблеми банківського кредитування продовжують впливати на загальний фінансовий стан банківської системи України загалом. Крім того банківській системі постійно доводиться підлаштовуватися до умов сьогодення, бути лояльними до клієнтів та дотримуватися всіх вимог НБУ.

Фінансовий стан банківської установи характеризується наявністю в достатній кількості фінансових ресурсів, необхідних для господарської діяльності банку, а також для підтримки нормального режиму праці та здійснення всіх розрахунків із кредиторами та іншими суб'єктами.

Банки здійснюють свою діяльність з конкретною метою – отримання прибутку. Банки пропонують на певних умовах банківське обслуговування фізичних осіб, підприємств, організацій. Тобто, клієнти, користуючись банківськими послугами або продуктами, сплачують винагороду, за рахунок якої і виникає дохід банку. Тому, аналіз доходів та витрат банків є актуальним питанням і вимагає детального дослідження.

На першому етапі нашого дослідження фінансово-економічної безпеки спершу проаналізуємо стан всієї банківської системи в Україні за період 2020-

2022 рр.. Динаміку всіх активів, та зобов'язань в структурі пасиву подано в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 — Динаміка всього капіталу, власного та зобов'язань

Показники, млн. грн.	2020	2021	2022	Абсолютна зміна 2022/2020	Темп приросту, %		
				млн. грн	2021/ 2020	2022/ 2021	2022/ 2020
Власний капітал	209460	255514	215840	6380	21,99	-15,53	3,05
Зобов'язання банків	1613381	1797718	2135838	522457	11,43	18,81	32,38
Всього капітал	1822841	2053232	2351678	528837	12,64	14,54	29,01

Джерело: побудовано автором за даними [43]

Динаміка активів та зобов'язань банківських установ України, представимо на рис. 2.1.

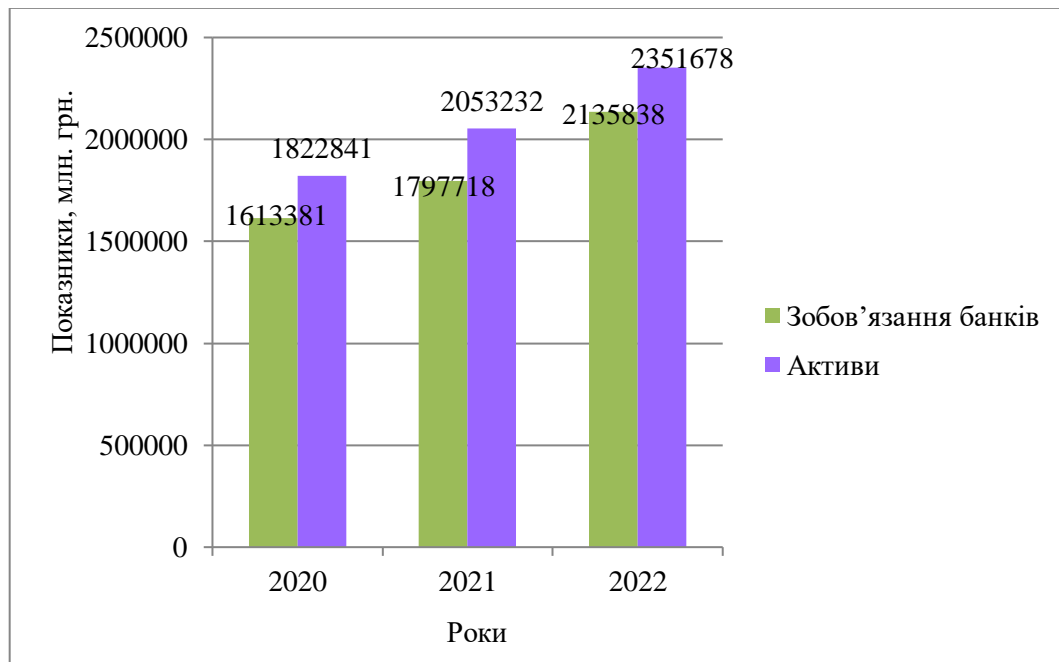

Рисунок 2.1 — Динаміка активів та зобов'язань банківських установ України

Джерело: побудовано автором за даними [43]

Згідно даних таблиці 2.1 та рисунку 2.1 варто зазначити стабільне зростання всіх активів, та зобов'язань банківських установ впродовж аналізованого періоду. Активи зросли на 29,01%, що в абсолютному значенні становить 528 837 млн. грн. у 2022 р. порівняно із 2020 р. В той же час зобов'язання зросли на 32,38% або на 522 457 млн. грн. Це означає, що частка зобов'язань в структурі пасивів збільшилася, а частка власного капіталу навпаки зменшилася і це є негативним фактором для фінансово-економічної безпеки всіх банківських установ.

Тепер розглянемо аналіз доходів та витрат банків України (табл. 2.2)

Таблиця 2.2 — Динаміка доходів та витрат банківських установ України

Показники	2020	2021	2022	Абсолютна зміна 2022/2020	Темп приросту, %		
					2021/ 2020	2022/ 2021	2022/ 2020
Доходи, млн. грн.	204554	273863	357549	152 995	33,88	30,56	74,79
Витрати, млн. грн.	182215	196488	335628	153 413	7,83	70,81	84,19
Чистий прибуток, млн. грн.	22339	77376	21921	-418	246,37	-71,67	-1,87
Співвідношення доходів і витрат	1,12	1,39	1,07	-0,06	24,16	-23,57	-5,10

Джерело: розраховано автором за даними [43]

За даними таблиці 2.2 бачимо, що з 2020 р. спостерігається динаміка зростання як доходів, так і витрат банківських установ України, що є свідченням про збільшення економічної активності за досліджуваний період. З точки зору ефективності діяльності, в даному періоді найкращі показники були в 2021 році, адже спостерігаємо максимальне значення співвідношення доходів і витрат банківських установ та значний приріст чистого прибутку 246,37%. Проте у 2022 р. ситуація значно погіршилася, і чистий прибуток становив менше ніж у 2020 р. Погіршення динаміки було спричинено вторгненням РФ, та початком повномасштабної війни.

Динаміка доходів та витрат банківських установ України, представимо на рис. 2.2.

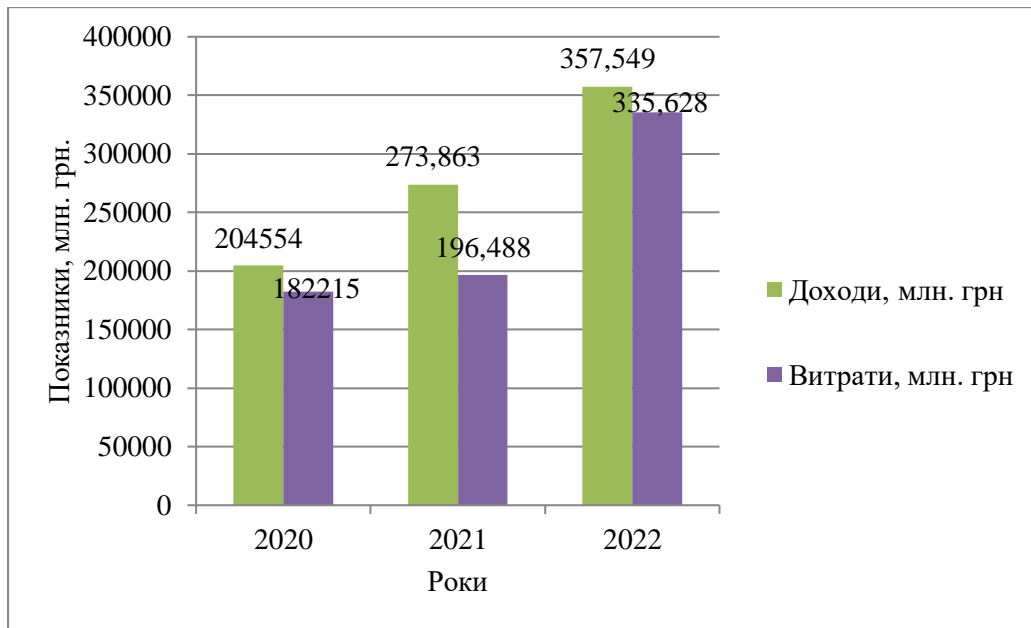

Рисунок 2.2 — Динаміка доходів та витрат банківських установ України

Джерело: побудовано автором за даними [43]

У структурі пасивів банківських установ власник капітал становить досить незначну частку, а все інше це зобов'язання. Тому аналізуючи фінансово-економічну безпеку банківських установ варто проаналізувати саме співвідношення зобов'язань і наданих ними кредитів (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 — Співвідношення зобов'язань і наданих кредитів банківських установ України

Показники	2020	2021	2022	Абсолютна зміна	Темп приросту		
				2022/2020	2021/2020	2022/2021	2022/2020
				млн. грн			
Зобов'язання банків, млн. грн	1613381	1797718	2135838	522457	11,43	18,81	32,38
Кредити надані клієнтам, млн. грн	960597	1065347	1036213	75616	10,90	-2,73	7,87
Співвідношення зобов'язань і наданих кредитів	1,68	1,69	2,06	0,38	0,47	22,15	22,72

Джерело: розраховано автором за даними [43]

За даними таблиці 2.3, варто зауважити перевищення обсягу зобов'язань над наданими кредитами, відповідно це позитивно впливає вплив на рівень фінансової безпеки банків. Співвідношення зобов'язань та кредитів від рівня зросло від 1,68 до 2,06, або на 22,72%.

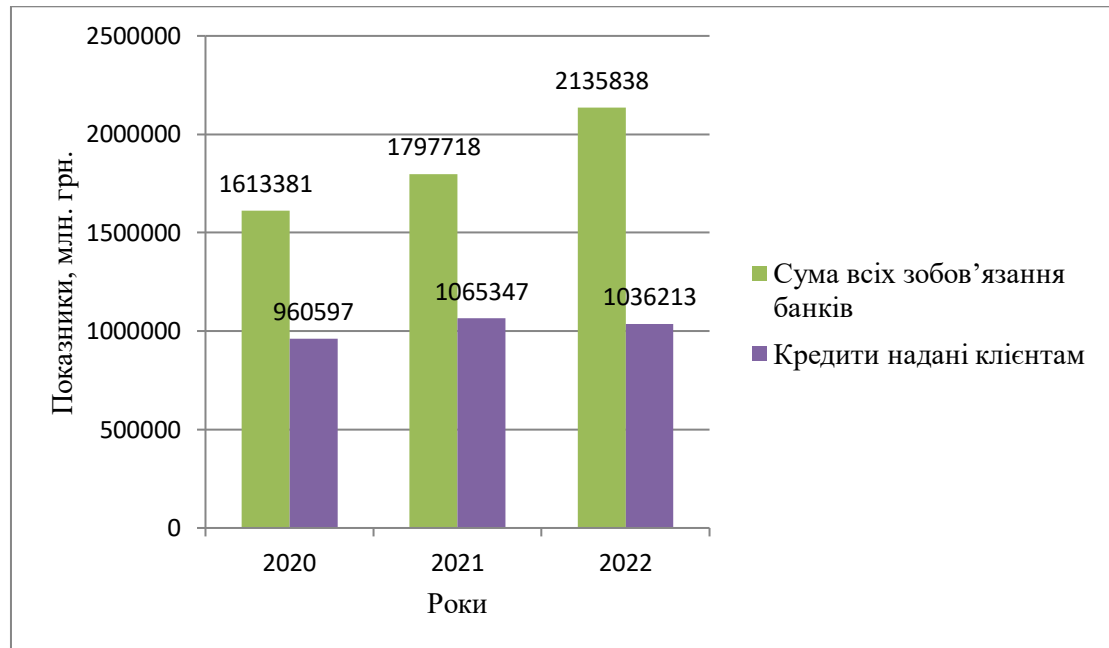

Рисунок 2.3 – Співвідношення залучених депозитів та наданих кредитів банківськими установами України

Джерело: побудовано автором за даними [43]

Отже, провівши загального аналіз фінансово-економічної безпеки банківської системи України, зазначимо погіршення стану за даними показниками. А саме зростання величини доходів та витрат за аналізований період, та паралельне зниження співвідношень доходів та витрат в 2022 р, вплинуло на зниження результативності та ефективності діяльності всієї банківської системи, і це знизило рівень фінансово-економічної безпеки. Крім того ще є негативна динаміка співвідношення залучених депозитів та наданих кредитів банківськими установами України.

2.2 Аналіз показників фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

Відповідно до методики наведеної в попередньому розділі проведемо аналіз груп показників фінансово-економічної безпеки банківських установ на прикладі АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», АТ «КРЕДОБАНК» та АТ КБ «ПРИВАТБАНК». Розпочнемо із дослідження АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» [44].

АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» належить до потужної фінансової групи - CREDIT AGRICOLE (Франція) [44].

Група Креді Агріколь - це головний партнер французької економіки та одна з найбільших банківських груп в Європі. Це провідний роздрібний банк в Європі, що також має найбільший портфель активів в управлінні, є першим у галузі банківського страхування та третім у сфері проектного фінансування в Європі [44].

Сучасний АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» був заснований 10 лютого 1993 року у Львові, як приватний банк під назвою Комерційний банк «Золотий Лев». У листопаді 1993 року банк було реорганізовано в Акціонерне товариство відкритого типу [44].

Аналіз фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» розпочнемо із показників рентабельності (табл. 2.4).

Таблиця 2.4– Динаміка показників рентабельності АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

Показники	Роки			Зміна 2022-2020 рр..	
	2020	2021	2022	абсолютна	відносна, %
Рентабельність активів (ROA),%	1,84	2,83	0,04	-1,80	-97,66
Загальний рівень рентабельності,%	18,35	28,54	0,36	-17,99	-98,02

Джерело: розраховано автором за даними [44]

Отже, за даними таблиці, відзначимо тенденцію до зростання у 2021 р. та значне зниження у 2022 р. Зокрема рентабельність активів за аналізований період, зменшилася від 1,84% до 0,04% , що значно нижче за нормативне значення (1%). На такі зміни вплинуло суттєве зменшення чистого прибутку у 2022 р., який становив лише 32 млн. грн., що в 50 разів менший за попередній рік. Відповідно загальний рівень рентабельності теж суттєво зменшився, та не відповідає нормативному значенню.

Динаміку розрахованих показників рентабельності АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» представимо на рис. 2.4.

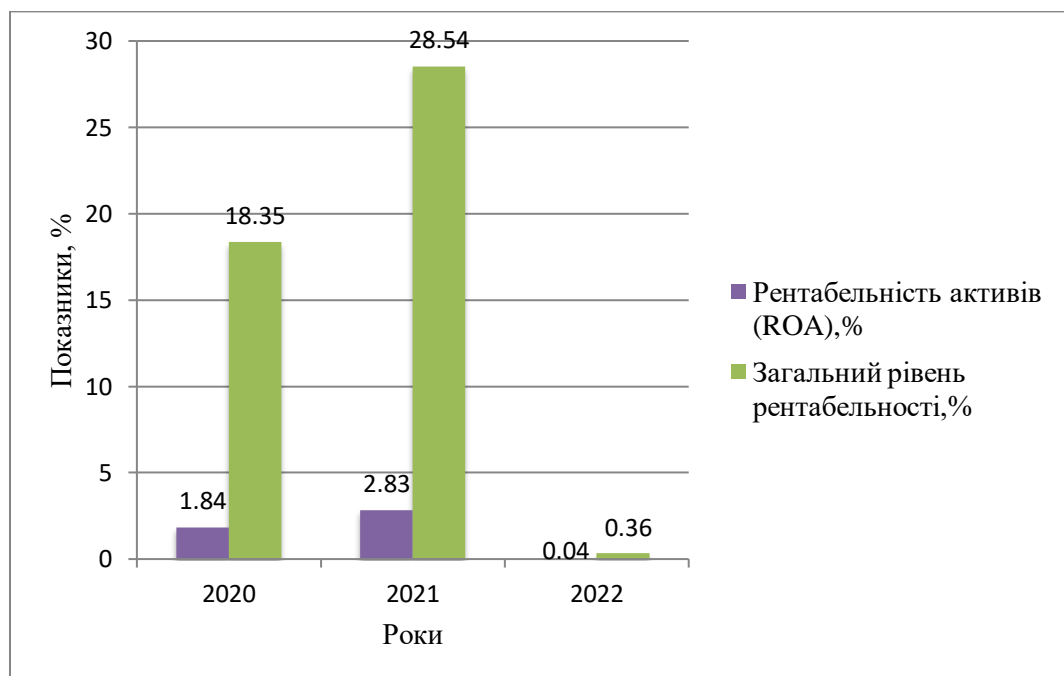

Рисунок 2.4 – Динаміка показників рентабельності АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

Джерело: побудовано автором за даними [44]

Наступною групою показників, які варто проаналізувати для визначення рівня фінансово-економічної безпеки банку є група показників захищеності (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – Динаміка показників, що характеризують рівень захищеності АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

Показники	Роки			Зміна 2022-2020 рр..	
	2020	2021	2022	абсолютна	відносна, %
Ліквідність(миттєва)	0,39	0,34	0,24	-0,15	-37,77
Рівень проблемних кредитів	0,02	0,02	0,17	0,15	720,03
Коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом банку	0,19	0,18	0,19	0,00	0,70
Коефіцієнт достатності капіталу	0,12	0,12	0,08	-0,04	-30,81
Співвідношення отриманих і виданих міжбанківських кредитів	0,0005	0,01	0,001	0,0006	114,42

Джерело: розраховано автором за даними [44]

Зауважимо, що всі розраховані показники захищеності знаходяться в межах рекомендованих значень, в 2020 р. та 2021 р., а у 2022 р. динаміка погіршилася і такі показники як рівень проблемних кредитів, та коефіцієнт достатності капіталу не відповідають нормативним значенням.

Рівень миттєвої ліквідності, за даний період значно понизився від 39% до 24%, проте все ще вищий за нормативне значення, яке становить 20%. І це означає, що АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» може погасити негайні зобов'язання за рахунок високоліквідних активів.

Щодо достатності капіталу, варто зазначити зниження показника на кінець досліджуваного періоду до 8%, що є негативним для кредиторів, оскільки чим нижче значення показника, тим більша частка ризику припадає на них. При тому, що у 2020 р. 2021 р. він був стабільно 12%.

Найбільш, негативних змін зазнав показник рівня проблемних кредитів, що в 2020 р. то 2021 р. становив 2%, а у 2022 р. збільшився аж до 17%. На таку динаміку вплинула безпосередньо воєнні дії в Україні, оскільки більшість клієнтів банку втратили стабільний дохід і відповідно не було можливості вносити регулярні платежі по кредиту.

Динаміку показників захищеності АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» представимо на рис. 2.5.

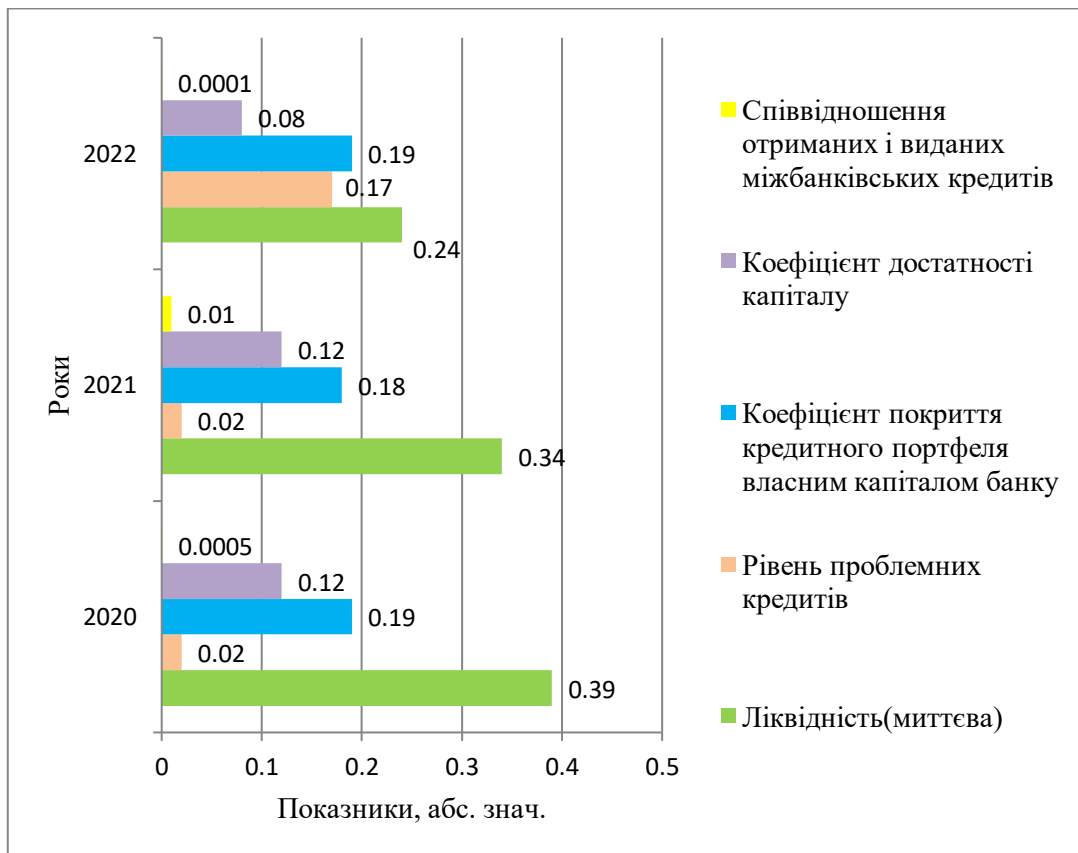

Рисунок 2.5 – Динаміка показників, що характеризують рівень захищеності АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

Джерело: побудовано автором за даними [44]

Завершимо дослідження показниками фінансово-економічної безпеки банку (табл. 2.6).

Таблиця 2.6– Динаміка показників фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

Показники	Роки			Зміна 2022-2020 рр..	
	2020	2021	2022	абсолютна	відносна, %
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт управління витратами	0,54	0,48	0,79	0,25	46,29
Коефіцієнт дієздатності	0,81	0,71	1,00	0,18	22,55

Продовження таблиці 2.6

1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт відношення процентних витрат до процентних доходах	0,33	0,24	0,25	-0,07	-22,86
Коефіцієнт непроцентних витрат	0,05	0,05	0,09	0,04	72,45
Коефіцієнт надійності	0,14	0,14	0,09	-0,05	-33,63

Джерело: розраховано автором за даними [44]

Так само як і попередні показники, більшість коефіцієнтів покращилися у 2021 р. порівняно з 2020 р. проте у 2022 р. значно погіршилися. Отже, проаналізуємо детальніше отримані значення показників фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

У відсотковому відношенні найбільш суттєвих змін зазнав коефіцієнт непроцентних витрати, за аналізований період він збільшився на 72,45%, та становить у 2022 р. 0,09 що є негативним фактором для банку.

В абсолютному - коефіцієнт управління витратами, що збільшився від 0,54 до 0,79 на кінець періоду. На такі негативні результати вплинуло суттєве зменшення прибутку.

Щодо коефіцієнт дієздатності, бачимо перевищення граничного значення (0,95), у 2022 р. відповідно це погіршує фінансово-економічну безпеку АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК».

Коефіцієнт надійності відповідно теж, має негативну динаміку, у 2020 - 2021 рр. стабільно становив 0,14, а у 2022 р. зменшився до 0,09.

Відповідно коефіцієнт відношення процентних витрат до процентних доходах має таку ж динаміку, адже як нам вже відомо витрати банку збільшилися, а доходи зменшилися.

Динаміку показників фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» представимо на рис. 2.6.

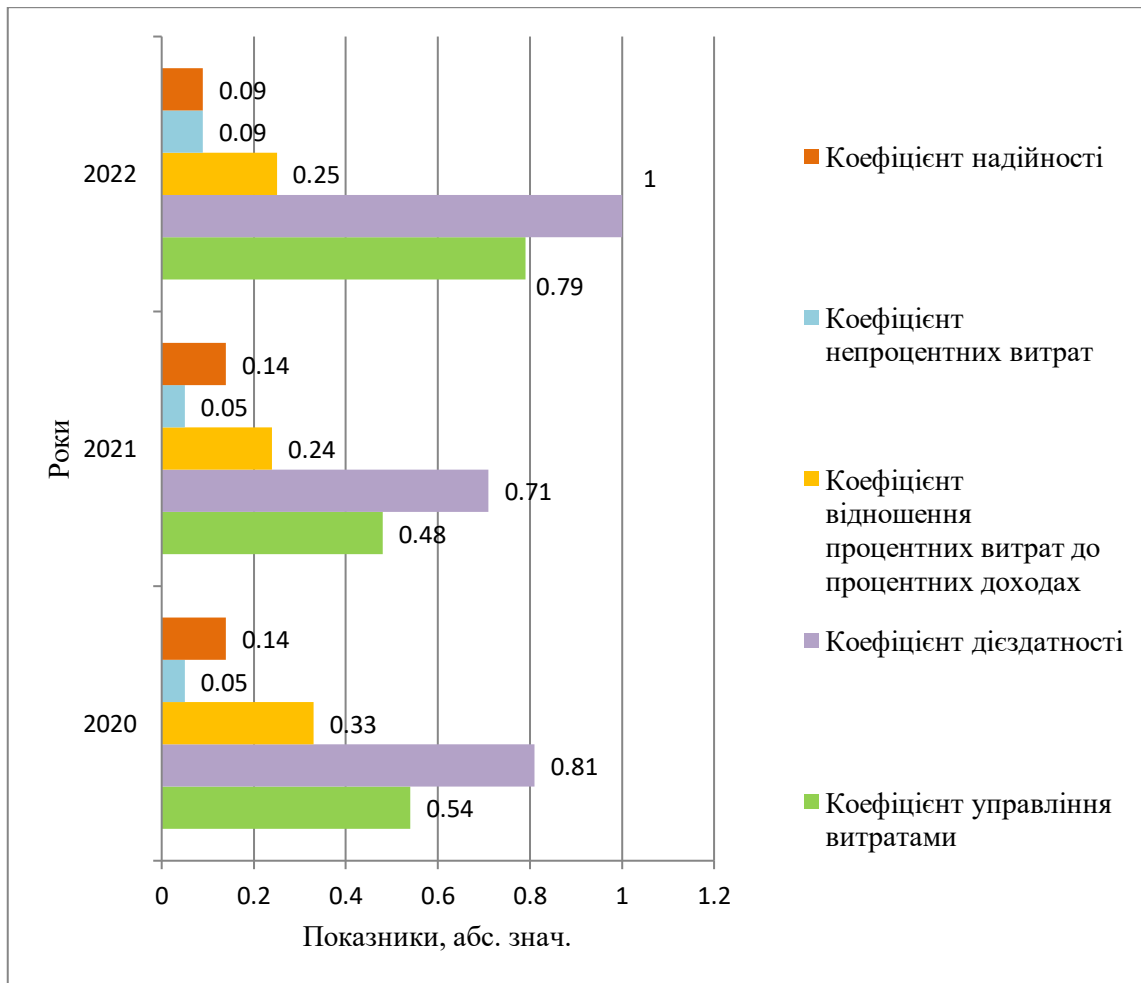

Рисунок 2.6 – Динаміка показників фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»

Джерело: побудовано автором за даними [44]

Отже, провівши аналіз показників фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», варто зауважити загалом негативну тенденцію за аналізований період, незважаючи на те що у 2021 р. більшість показників покращилися, а деякі залишилися без змін. Найбільш негативна тенденція щодо показників рентабельності, на що вплинуло суттєве зменшення чистого прибутку.

Щодо показників, які характеризують рівень захищеності, можна виділити рівень проблемних кредитів, та коефіцієнт достатності капіталу, оскільки вони перетнули межу нормативних значень. А серед групи показників фінансово-економічної безпеки виділимо коефіцієнт дієздатності, коефіцієнт

управління витратами та коефіцієнт непроцентних витрат, які так само не відповідають нормативним значенням, та погано впливають на загальний рівень фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК».

2.3 Аналіз показників фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДОБАНК»

АТ «КРЕДОБАНК» — український банк, заснований у Львові у 1990 році, віднесений Національним банком України до системно важливих банків України. На 100% належить фінансовій групі РКО BankPolski — найбільшій фінансовій інституції Польщі та одній з найбільших фінансових груп Центрально-Східної Європи [45].

Банк має кредитний рейтинг за національною шкалою на найвищому рівні uaAAA зі стабільним прогнозом та короткостроковий кредитний рейтинг банку на найвищому рівні uaK1 від агентств «Стандарт-Рейтинг» та «Експерт-Рейтинг» [45].

АТ «КРЕДОБАНК» присутній у 22 областях України і у Києві та пропонує повний спектр послуг для роздрібних клієнтів, підприємств малого, середнього та великого бізнесу України [45].

Банк активно кредитує роздрібних клієнтів, малий і середній бізнес та корпорації, пропонуючи низку спеціальних програм із мінімальними відсотками. Крім того АТ «КРЕДОБАНК» пропонує надійні депозитні продукти. Флагманськими продуктами АТ «КРЕДОБАНК» є правильна картка для роздрібних клієнтів та CraftBanking для преміальних клієнтів. Банк активно бере участь у низці державних та міжнародних програм, які дозволяють бізнесу залучати фінансування на вигідних умовах [45].

Аналіз фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДОБАНК» розпочнемо із показників рентабельності (табл.. 2.7).

Таблиця 2.7– Динаміка показників рентабельності АТ «КРЕДОБАНК»

Показники, %	Роки			Зміна 2022-2020 рр..	
	2020	2021	2022	абсолютна	відносна, %
Рентабельність активів (ROA)	2,08	2,40	0,36	-1,73	-82,81
Загальний рівень рентабельності	23,38	35,37	6,20	-17,18	-73,47

Джерело: розраховано автором за даними [45]

Отже, за даними таблиці 2.7, відзначимо тенденцію до зростання у 2021 р. та значне зниження у 2022 р. Зокрема рентабельність активів за аналізований період, зменшилася від 2,08% до 0,36% , що значно нижче за нормативне значення (1%). Динаміка загального рівня рентабельності така ж. У 2021 р. спостерігаємо зростання показника до 35,37%, а у 2022 р. – зниження до 6,2%

Значення розрахованих показників рентабельності АТ «КРЕДОБАНК» представимо на рис. 2.7.

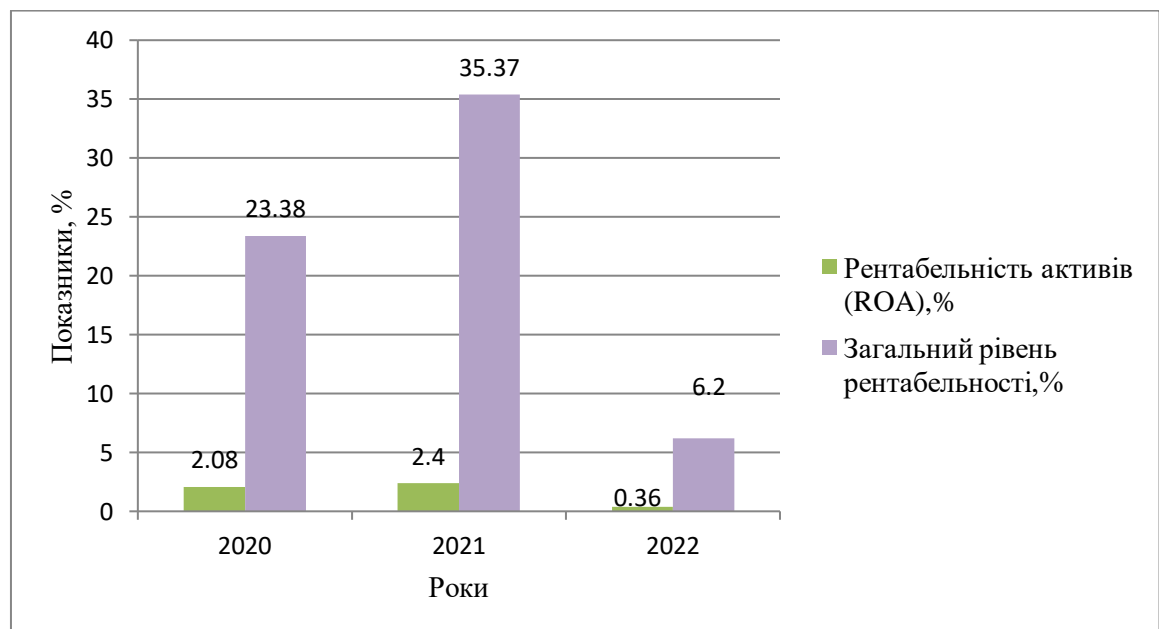

Рисунок 2.7 – Динаміка показників рентабельності АТ «КРЕДОБАНК»

Джерело: побудовано автором за даними [45]

Наступною групою показників, які варто проаналізувати для визначення рівня фінансово-економічної безпеки банку є група показників захищеності (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 – Динаміка показників, що характеризують рівень захищеності АТ «КРЕДОБАНК»

Показники	Роки			Зміна 2022-2020 рр..	
	2020	2021	2022	абсолютна	відносна, %
Ліквідність(миттєва)	0,47	0,43	0,56	0,10	20,82
Рівень проблемних кредитів	0,10	0,06	0,32	0,22	221,61
Коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом банку	95,21	1,73	0,76	-94,45	-99,20
Коефіцієнт достатності капіталу	0,12	0,12	0,10	-0,01	-10,76
Співвідношення отриманих і виданих міжбанківських кредитів	92,29	1,63	0,18	-92,11	-99,80

Джерело: розраховано автором за даними [45]

Серед розрахованих показників найбільшу увагу варто приділити коефіцієнту покриття кредитного портфеля власним капіталом банку, та співвідношення отриманих і виданих міжбанківських кредитів. Їхні значення суттєво відрізняються від нормативних значень. У 2020 р. була загроза для кредитної та фінансової стійкості АТ «КРЕДОБАНК», проте у 2021 р. показники суттєво покращилися і вже у 2022 р. відповідають нормативним значенням. Таке суттєве відхилення від норми було спричинене дуже малим обсягом виданих кредитів, як для клієнтів так і міжбанківських.

Є ще один коефіцієнт з позитивною динамікою за період, а саме миттєва ліквідність, яка збільшилася від 47% до 56%, відповідно це означає що банк може в повному обсязі погасити негайні зобов'язання за рахунок високоліквідних активів

Щодо достатності капіталу, варто зазначити зниження показника на кінець досліджуваного періоду до 10%, що є негативним для кредиторів, оскільки чим нижче значення показника, тим більша частка ризику припадає на них, але наразі це ще в межах норми.

Проаналізувавши рівень проблемних кредитів, зауважимо негативну динаміку, незважаючи на те що у 2021 р. було покращення даного показника. У 2022 р. він становить аж 32% при тому що нормативне значення 5%, відповідно це становить загрозу для банку. АТ «КРЕДОБАНК» варто переглянути свою кредитну політику, та ретельніше підійти до перевірки клієнтів перед видачою кредитів.

Динаміку показників захищеності АТ «КРЕДОБАНК» представимо на рис. 2.8, 2.9.

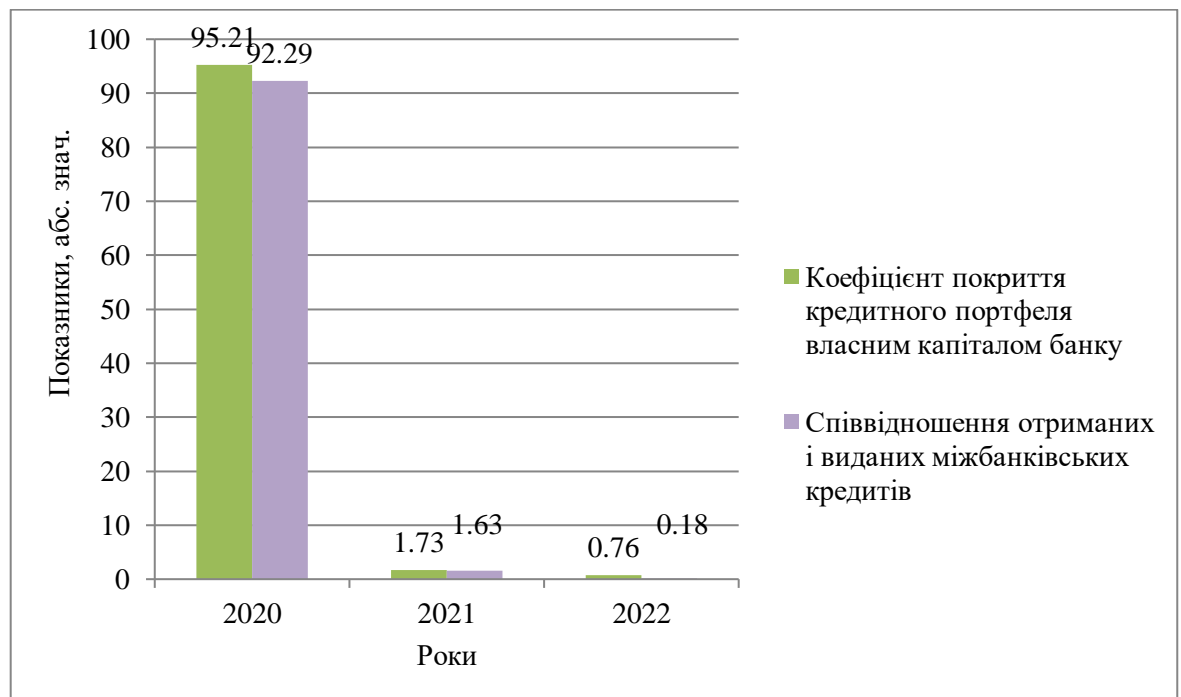

Рисунок 2.8 – Динаміка показників, що характеризують рівень захищеності АТ «КРЕДОБАНК»

Джерело: побудовано автором за даними [45]

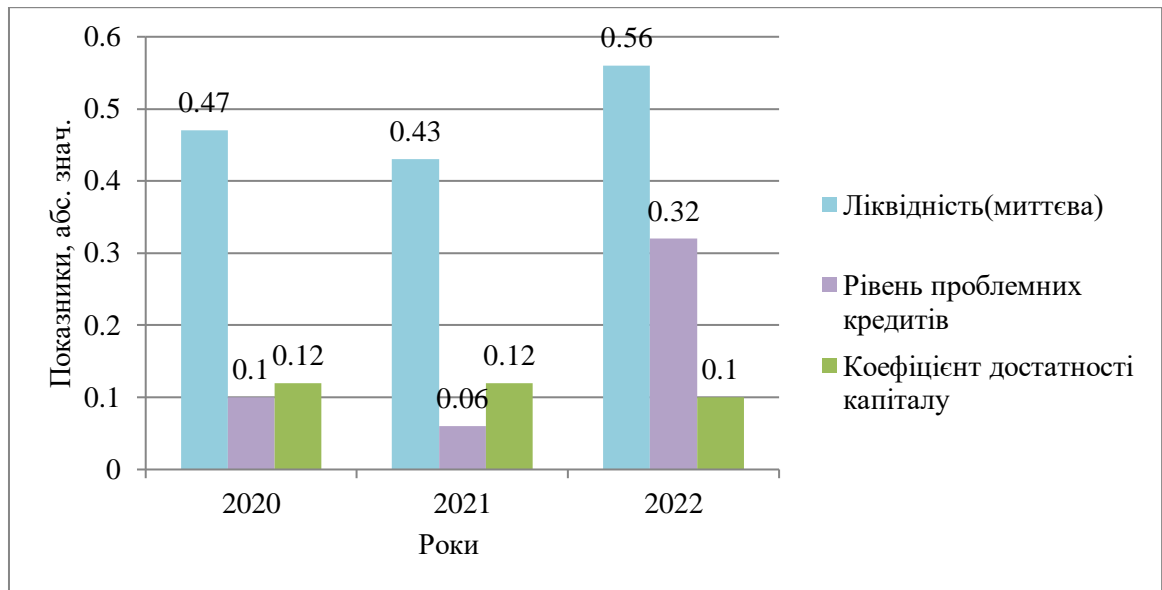

Рисунок 2.9 – Динаміка показників, що характеризують рівень захищеності АТ «КРЕДОБАНК»

Джерело: побудовано автором за даними [45]

Завершимо дослідження показниками фінансово-економічної безпеки банку (табл. 2.9).

Таблиця 2.9 – Динаміка показників фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДОБАНК»

Показники	Роки			Зміна 2022-2020 рр..	
	2020	2021	2022	абсолютна	відносна, %
Коефіцієнт управління витратами	0,66	0,53	0,77	0,10	15,57
Коефіцієнт дієздатності	0,70	0,58	0,79	0,09	12,45
Коефіцієнт відношення процентних витрат до процентних доходах	0,27	0,26	0,29	0,02	8,83
Коефіцієнт непроцентних витрат	0,08	0,06	0,09	0,00	5,25
Коефіцієнт надійності	0,13	0,13	0,12	-0,02	-12,01

Джерело: розраховано автором за даними [45]

Так само як і попередні показники, більшість коефіцієнтів покращилися у 2021 р. порівняно з 2020 р. та погіршилися у 2022 р., але порівняно із

попереднім банком не так суттєво. Отже, проаналізуємо детальніше отримані значення показників фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДОБАНК».

У відсотковому відношенні найбільш суттєвих змін зазнав коефіцієнт управління витратами, за аналізований період він збільшився на 15,57%, та становить у 2022 р. - 0,77.

Коефіцієнт дієздатності, за аналізований період збільшився від 0,7 до 0,79 та залишається в межах норми.

Щодо коефіцієнта надійності, бачимо незначне зменшення. У 2022 р. він становить 0,12.

Інші коефіцієнти теж маю незначну негативну динаміку, та залишаються в межах нормативних значень.

Динаміку показників фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДОБАНК» представимо на рис. 2.10.

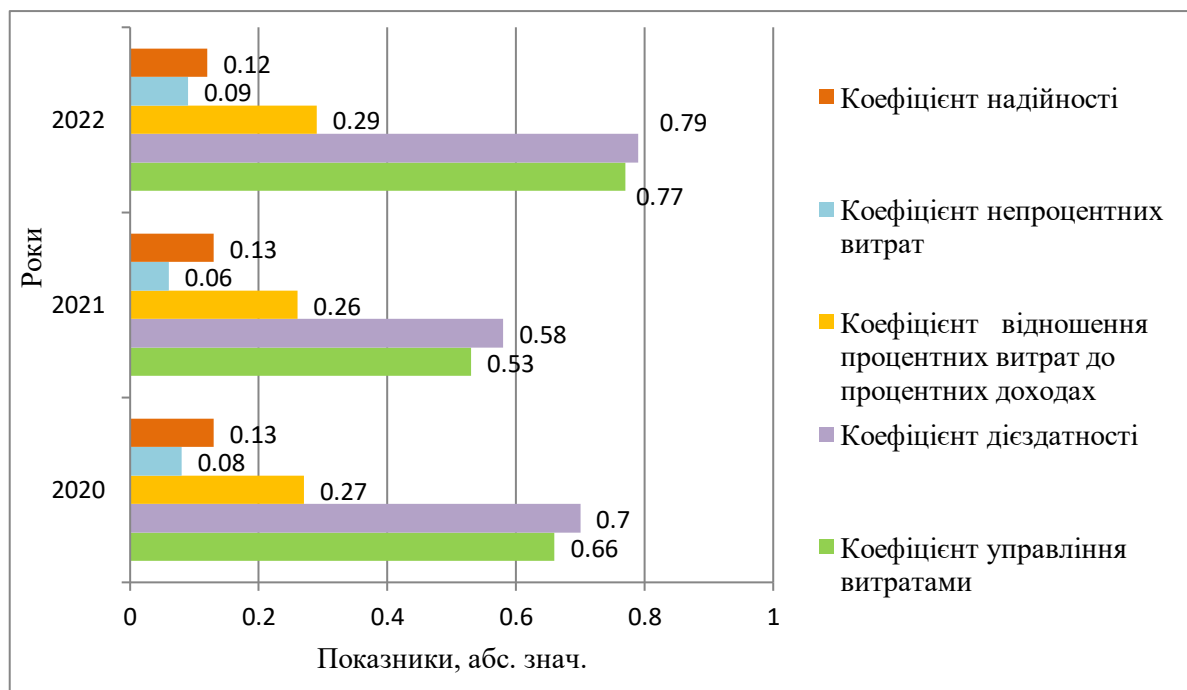

Рисунок 2.10 – Динаміка показників фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДОБАНК»

Джерело: побудовано автором за даними [45]

Отже, провівши аналіз показників фінансової безпеки АТ «КРЕДОБАНК», варто зауважити дещо іншу ситуацію ніж в АТ «КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК», адже більшість розрахованих значень знаходяться у межах норми, проте є деякі, які варті уваги.

Зокрема коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом банку та співвідношення отриманих і виданих міжбанківських кредитів, результати яких становили явну загрозу фінансово-економічній безпеці банку у 2020 р., проте вже у 2021р. ситуація значно покращилася.

Щодо рівня проблемних кредитів, така ж ситуація як і в попередньому банку, тому АТ «КРЕДОБАНК» варто переглянути свою кредитну політику, та ретельніше підійти до перевірки майбутніх клієнтів.

Відповідно варто зазначити і найстійкіші показники до них віднесемо коефіцієнт відношення процентних витрат до процентних доходах, коефіцієнт непроцентних витрат та коефіцієнт надійності, які незважаючи на незначну негативну динаміку, знаходяться на досить хорошому рівні.

2.4 Аналіз показників фінансово-економічної безпеки АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

АТ КБ «ПРИВАТБАНК» – найбільший банк України, що рухає країну вперед. У найскладніші часи АТ КБ «ПРИВАТБАНК» залишається стабільним та надійним партнером для фінансових справ українців. Щодня по всій країні працює понад 1 000 відділень, 5 000 банкоматів і 10 000 терміналів самообслуговування АТ КБ «ПРИВАТБАНК». Банк вірить, що інновації мають робити життя легшим та зручнішим. Тож постійно покращує свої продукти й сервіси, відповідаючи на найвимогливіші потреби наших клієнтів [46].

Мета банку – економічно сильна Україна. АТ КБ «ПРИВАТБАНК» є відповідальним роботодавцем і одним із найбільших платників податків у

країні. Попри складні часи, банк рухає економіку вперед, не зупиняючи кредитування українців та бізнесу. У 2022 році частка АТ КБ «ПРИВАТБАНК» в роздрібному кредитному портфелі зросла з 26 до 32%, а бізнес отримав 23,8 млрд. грн. нових кредитів [46].

Важко переоцінити значимість АТ КБ «ПРИВАТБАНК» як роботодавця на українському ринку праці. Сьогодні у банку працює понад 22 тис. чоловік. АТ КБ «ПРИВАТБАНК» – соціально відповідальний банк, що приймає на роботу осіб з інвалідністю (4% від загальної кількості співробітників). Його співробітники отримують зарплату в середньому на 10% більшу, ніж їхні колеги в інших банках. До того ж АТ КБ «ПРИВАТБАНК» надає співробітникам повний соціальний пакет, щорічну оплачувану відпустку на 24 календарних дні, систему пільгового кредитування житла та авто, консультації з юридичних питань, забезпечення безпеки співробітників та членів їхніх родин (програма «Захист»), знижки на корпоративний зв'язок [46].

Аналіз фінансово-економічної безпеки АТ КБ «ПРИВАТБАНК» розпочнемо із показників рентабельності (табл. 2.10).

Таблиця 2.10 – Динаміка показників рентабельності АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Показники, %	Роки			Зміна 2022-2020 рр..	
	2020	2021	2022	абсолютна	відносна, %
Рентабельність активів (ROA)	6,35	8,73	5,59	-0,77	-12,07
Загальний рівень рентабельності	11,79	17,01	14,65	2,86	24,26

Джерело: розраховано автором за даними [46]

Отже, за даними таблиці, відзначимо тенденцію до зростання у 2021 р. та зниження у 2022 р. Зокрема рентабельність активів за аналізований період, у 2021 р. становила 8,73%, а в 2022 р. зменшилася до 5,59% , що трішки нижче ніж у 2020 р., та все ще більше за нормативне значення (1%). Щодо загального рівня рентабельності, як бачимо даний показник зріс за аналізований період на 24,26%, та у 2022 р. становить 14,65%.

Значення розрахованих показників рентабельності АТ КБ «ПРИВАТБАНК» представимо на рис. 2.11.

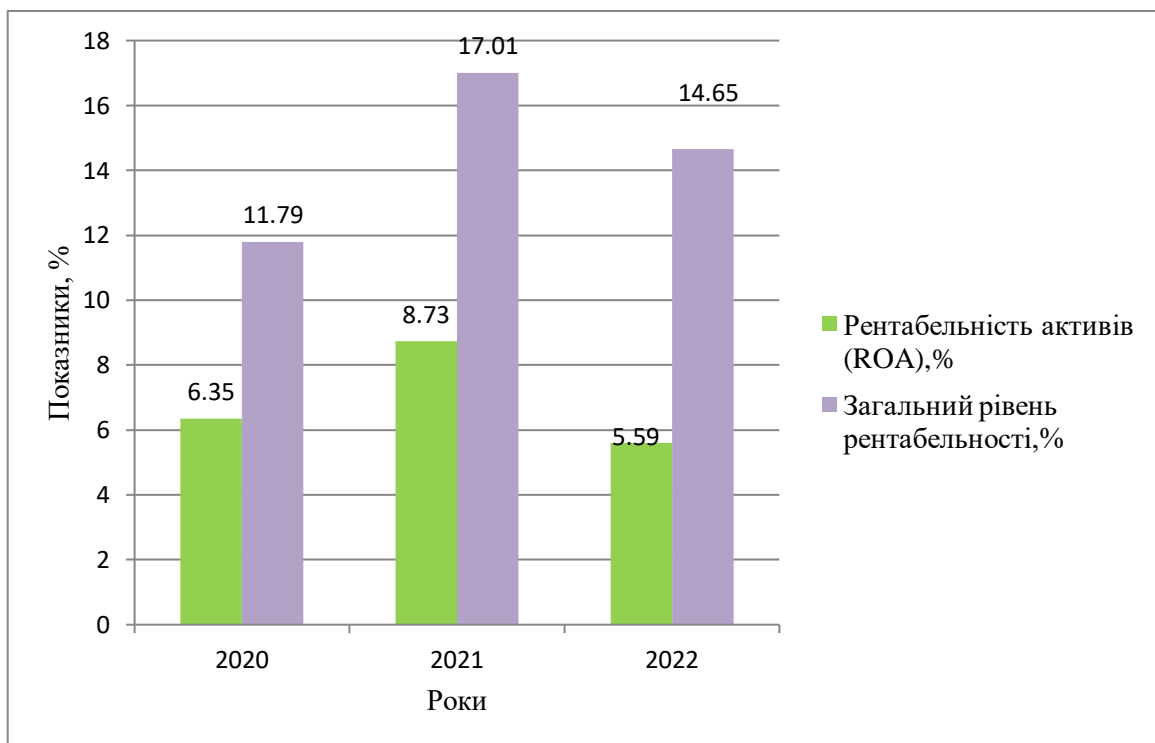

Рисунок 2.11 – Динаміка показників рентабельності АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Джерело: побудовано автором за даними [46]

Наступною групою показників, які варто проаналізувати для визначення рівня фінансово-економічної безпеки банку є група показників захищеності (табл. 2.11).

Таблиця 2.11 – Динаміка показників, що характеризують рівень захищеності банку АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Показники	Роки			Зміна 2022-2020 рр..	
	2020	2021	2022	абсолютна	відносна, %
Ліквідність(миттєва)	0,82	0,82	0,70	-0,13	-15,48
Рівень проблемних кредитів	3,29	2,56	2,63	-0,67	-20,20
Коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом банку	0,66	0,71	0,34	-0,32	-49,04
Коефіцієнт достатності капіталу	0,14	0,17	0,11	-0,03	-22,59
Співвідношення отриманих і виданих міжбанківських кредитів	0,00008	0,00011	0,00001	-92,11	-99,80

Джерело: розраховано автором за даними [46]

Зауважимо, що більшість показників незважаючи на негативну динаміку знаходяться в межах норми, крім рівня проблемних кредитів, який становить на кінець 2022 р. - 2,63, при нормативному до 1,4. Проте за період спостерігається позитивна динаміка з кожним роком показник зменшується адже у 2020 р. він становив 3,29, а у 2021 р. – 2,56. Із проведеного аналізу можна зробити висновок, що АТ КБ «ПРИВАТБАНК» працює над зниженням рівня загрози для кредитної та фінансової стійкості, але в 2022 р. на результати суттєво вплинула повномасштабна війна в країні.

Рівень миттєвої ліквідності, за даний період понизився від 82% до 70%, проте знаходиться на досить хорошому рівні, порівняно з іншими банками.

Щодо достатності капіталу, варто зазначити зниження показника на кінець досліджуваного періоду до 11%, що є в межах норми.

Співвідношення отриманих і виданих міжбанківських кредитів впродовж аналізованого період становить досить мінімальне значення і це означає, що обсяг отриманих кредитів трішки більший за обсяг виданих.

Динаміку показників захищеності АТ КБ «ПРИВАТБАНК» представимо на рис. 2.12.

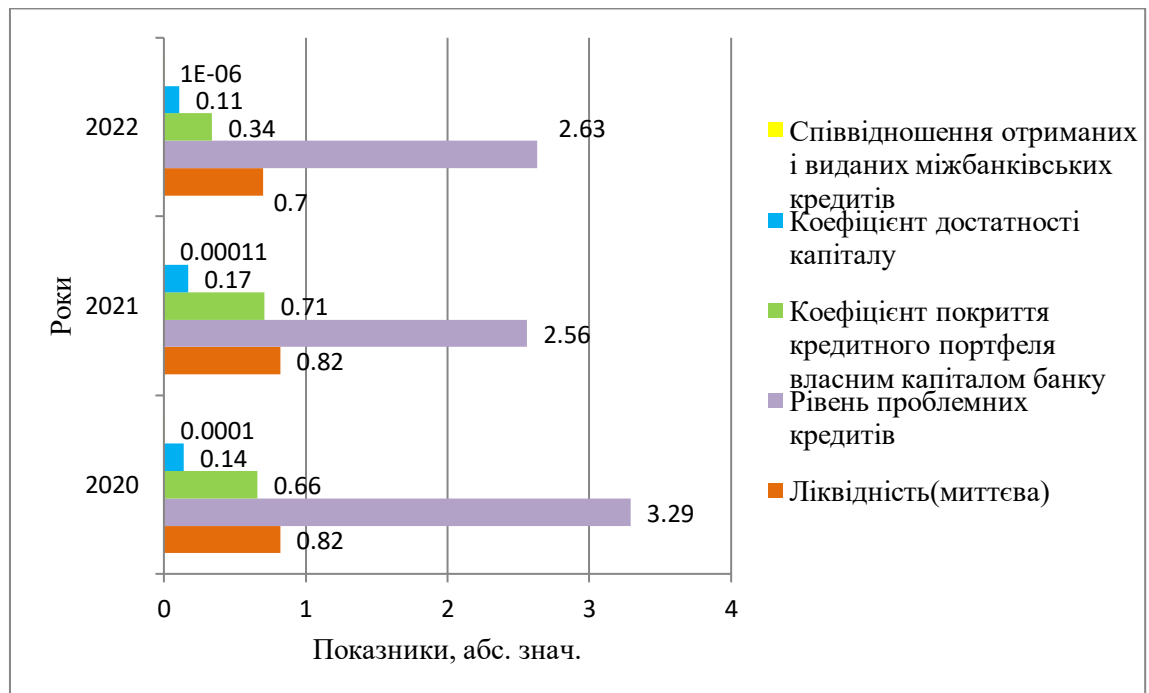

Рисунок 2.12 – Динаміка показників, що характеризують рівень захищеності банку АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Джерело: побудовано автором за даними [46]

Таблиця 2. 12 – Динаміка показників фінансово-економічної безпеки АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Показники	Роки			Зміна 2022-2020 рр..	
	2020	2021	2022	абсолютна	відносна, %
Коефіцієнт управління витратами	0,54	0,52	0,55	0,01	1,64
Коефіцієнт дієздатності	0,71	0,60	0,64	-0,07	-10,12
Коефіцієнт відношення процентних витрат до процентних доходів	0,36	0,18	0,09	-0,27	-75,80
Коефіцієнт непроцентних витрат	0,12	0,11	0,10	-0,02	-14,42
Коефіцієнт надійності	0,16	0,20	0,12	-0,04	-25,29

Джерело: розраховано автором за даними [46]

Щодо показників фінансово-економічної безпеки АТ КБ «ПРИВАТБАНК» зазначимо неоднозначну динаміку, оскільки серед обраних є показники з позитивною динамікою і це коефіцієнт відношення процентних витрат до процентних доходах, який зменшувався впродовж аналізованого періоду, адже у 2020 р. становив 0,36, у 2021 р. – 0,18, а вже у 2022 р. – 0,09, та коефіцієнт непроцентних витрат, який поступово зменшувався.

Наступні показники, мають таку ж динаміку, як і в попередніх банках.

У 2021 р. була досить хороша динаміка деяких показників, особливо у коефіцієнта надійності, який становив 0,2, при тому що у 2020 р. був 0,12. Така ж позитивна динаміка була у коефіцієнт управління витратами, та коефіцієнт дієздатності, а вже у 2022 р. динаміка погіршилася, проте всі показники в межах норми.

Динаміку показників фінансово-економічної безпеки АТ КБ «ПРИВАТБАНК» представимо на рис. 2.13.

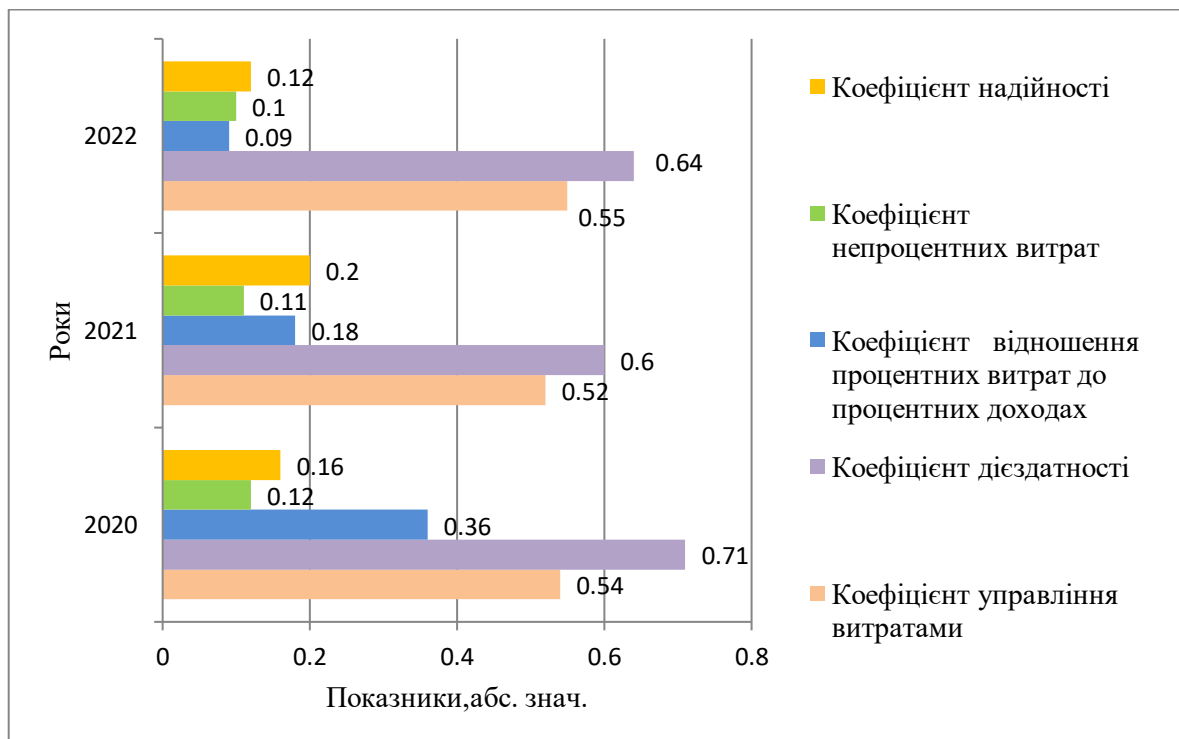

Рисунок 2.13 – Динаміка показників фінансово-економічної безпеки АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Джерело: побудовано автором за даними [46]

Отже, провівши аналіз показників фінансово-економічної безпеки АТ КБ «ПРИВАТБАНК», варто зауважити ще іншу ситуацію ніж у попередніх банків, адже більшість розрахованих показників знаходяться у рекомендованих межах, однак, так само спостерігається динаміка зростання у 2021 р. та спадна динаміка у 2022 р. Спостерігається навіть позитивна динаміка, серед таких показників: коефіцієнт відношення процентних витрат до процентних доходах та коефіцієнт непроцентних витрат. Проте є один показник, що значно погіршує ситуацію, і це рівень проблемних кредитів, який становить на початок періоду 3,29, а на кінець - 2,63, при нормативному до 1,4.

Висновки до розділу 2

В результаті проведеного загального аналіз фінансово-економічної безпеки банківської системи України, зазначимо погіршення стану за даними показниками. А саме зростання величини доходів та витрат за аналізований період, та паралельне зниження співвідношень доходів та витрат в 2022 р, вплинуло на зниження результативності та ефективності діяльності всієї банківської системи, і це знизило рівень фінансово-економічної безпеки. Крім того ще є негативна динаміка співвідношення залучених депозитів та наданих кредитів банківськими установами України.

Провівши аналіз показників фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», варто зауважити загалом негативну тенденцію за аналізований період, незважаючи на те що у 2021 р. більшість показників покращилися, а деякі залишилися без змін. Найбільш негативна тенденція щодо показників рентабельності, на що вплинуло суттєве зменшення чистого прибутку. Щодо показників, які характеризують рівень захищеності, можна виділити рівень проблемних кредитів, та коефіцієнт достатності капіталу, оскільки вони перетнули межу нормативних значень. А серед групи показників фінансово-економічної безпеки виділимо коефіцієнт дієздатності,

коефіцієнт управління витратами та коефіцієнт непроцентних витрат, які так само не відповідають нормативним значенням, та погано впливають на загальний рівень фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК».

Щодо аналізу показників фінансової безпеки АТ «КРЕДОБАНК», варто зауважити дещо іншу ситуацію ніж в АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», адже більшість розрахованих значень знаходяться у межах норми, проте є деякі, які варті уваги. Зокрема коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом банку та співвідношення отриманих і виданих міжбанківських кредитів, результати яких становили явну загрозу фінансово-економічній безпеці банку у 2020 р., проте вже у 2021р. ситуація значно покращилася. Спостерігається така ж проблема із рівнем проблемних кредитів. Проте є показники, які незважаючи на незначну негативну динаміку, знаходяться на досить хорошому рівні і це коефіцієнт відношення процентних витрат до процентних доходах, коефіцієнт непроцентних витрат та коефіцієнт надійності.

Провівши аналіз показників фінансово-економічної безпеки АТ КБ «ПРИВАТБАНК», варто зауважити ще іншу ситуацію ніж у попередніх банків, адже більшість розрахованих показників знаходяться у рекомендованих межах, однак, але даний банк має складну ситуацію із обсягом проблемних кредитів, який перевищує граничні межі.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

3.1 Інтегральна оцінка рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ

Наступним кроком, для повного аналізу фінансово-економічної безпеки банківських установ є розрахунок інтегрального таксономічного показника.

Для визначення інтегрального таксономічного показника оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ сформуємо матрицю спостережень (P), табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Матриця спостережень для розрахунку інтегрального таксономічного показника оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ

Рік	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12
АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»												
2020	0,02	0,18	0,14	0,12	0,19	0,12	0,02	0,54	0,81	0,33	0,05	0,0005
2021	0,03	0,29	0,14	0,12	0,18	0,12	0,02	0,48	0,71	0,24	0,05	0,0053
2022	0,0004	0,00	0,09	0,08	0,19	0,08	0,17	0,79	1,00	0,25	0,09	0,0010
АТ "КРЕДОБАНК"												
2020	0,02	0,16	0,13	0,12	0,47	95,21	0,10	0,66	0,70	0,27	0,08	92,29
2021	0,02	0,22	0,13	0,12	0,43	1,73	0,06	0,53	0,58	0,26	0,06	1,63
2022	0,004	0,03	0,12	0,10	0,56	0,76	0,32	0,77	0,79	0,29	0,09	0,18
АТ КБ «ПРИВАТБАНК»												
2020	0,06	0,30	0,16	0,14	0,82	0,66	3,29	0,54	0,71	0,36	0,12	0,00008
2021	0,09	0,42	0,20	0,17	0,82	0,71	2,56	0,52	0,60	0,18	0,11	0,00011
2022	0,06	0,31	0,12	0,11	0,70	0,34	2,63	0,55	0,64	0,09	0,10	0,00000

Джерело: розраховано автором

Стандартизована система часткових показників подана в табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Стандартизована система показників оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ

Рік	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12
АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»												
2020	1,17	1,17	1,12	1,11	1,20	0,01	0,30	0,89	0,97	1,20	0,83	0,00002
2021	1,80	1,81	1,13	1,12	1,05	0,01	0,27	0,80	0,85	0,88	0,73	0,00017
2022	0,03	0,02	0,74	0,77	0,75	0,01	2,44	1,31	1,18	0,92	1,43	0,00003
АТ «КРЕДОБАНК»												
2020	1,29	1,18	1,03	1,03	0,96	2,92	0,62	1,02	1,02	0,98	1,10	2,94
2021	1,49	1,59	1,06	1,05	0,89	0,05	0,40	0,81	0,84	0,95	0,75	0,05
2022	0,22	0,22	0,91	0,92	1,16	0,02	1,98	1,17	1,14	1,07	1,15	0,01
АТ КБ «ПРИВАТБАНК»												
2020	0,92	0,87	1,00	1,01	1,06	0,02	1,17	1,01	1,10	0,88	1,08	0,000003
2021	1,27	1,23	1,25	1,21	1,05	0,02	0,91	0,96	0,92	0,41	0,99	0,000004
2022	0,81	0,90	0,75	0,78	0,89	0,01	0,93	1,03	0,98	1,20	0,92	0,000000

Джерело: розраховано автором

Отже, для АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» вектор-еталон має такі координати:

$$P = (1,8; 1,81; 1,13; 1,12; 1,2; 0,01; 0,27; 0,8; 0,85; 0,88; 0,73; 0,00002).$$

Для АТ «КРЕДОБАНК» вектор-еталон має такі координати:

$$P = (1,49; 1,59; 1,06; 1,05; 0,96; 2,92; 0,4; 0,81; 0,84; 0,95; 0,75; 0,006).$$

Для АТ КБ «ПРИВАТБАНК» вектор-еталон має такі координати:

$$P = (1,27; 1,23; 1,25; 1,21; 1,06; 0,02; 0,91; 0,96; 0,92; 0,41; 0,92; 0).$$

Значення інтегрального таксономічного показника оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ за 2020 – 2022 рр. наведено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3 - Значення інтегрального таксономічного показника оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ

Показники	d_i	Y_i	Рівень фінансово-економічної безпеки
АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»			
2020 р.	0,060	0,940	Найвищий
2021 р.	0,002	0,998	Найвищий
2022 р.	0,789	0,211	Низький
АТ «КРЕДОБАНК»			
2020 р.	0,546	0,454	Середній
2021 р.	0,496	0,504	Середній
2022 р.	0,895	0,105	Найнижчий
АТ КБ «ПРИВАТБАНК»			
2020 р.	0,804	0,196	Найнижчий
2021 р.	0,081	0,919	Найвищий
2022 р.	0,292	0,708	Високий

Джерело: розраховано автором

Отримані значення даного показника можна інтерпретувати наступним чином: чим ближче знаходиться значення інтегрального показника до одиниці, тим кращий рівень фінансово-економічної безпеки банківських установ.

Розглянувши таблицю 3.3, можемо побачити загальну тенденцію, щодо змін в АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», АТ «КРЕДОБАНК» та АТ КБ «ПРИВАТБАНК», а саме в 2021р. спостерігається позитивна динаміка, а в 2022р. – негативна.

Динаміку інтегрального таксономічного показника оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ за 2020 – 2022 рр. подано на рис. 3.1.

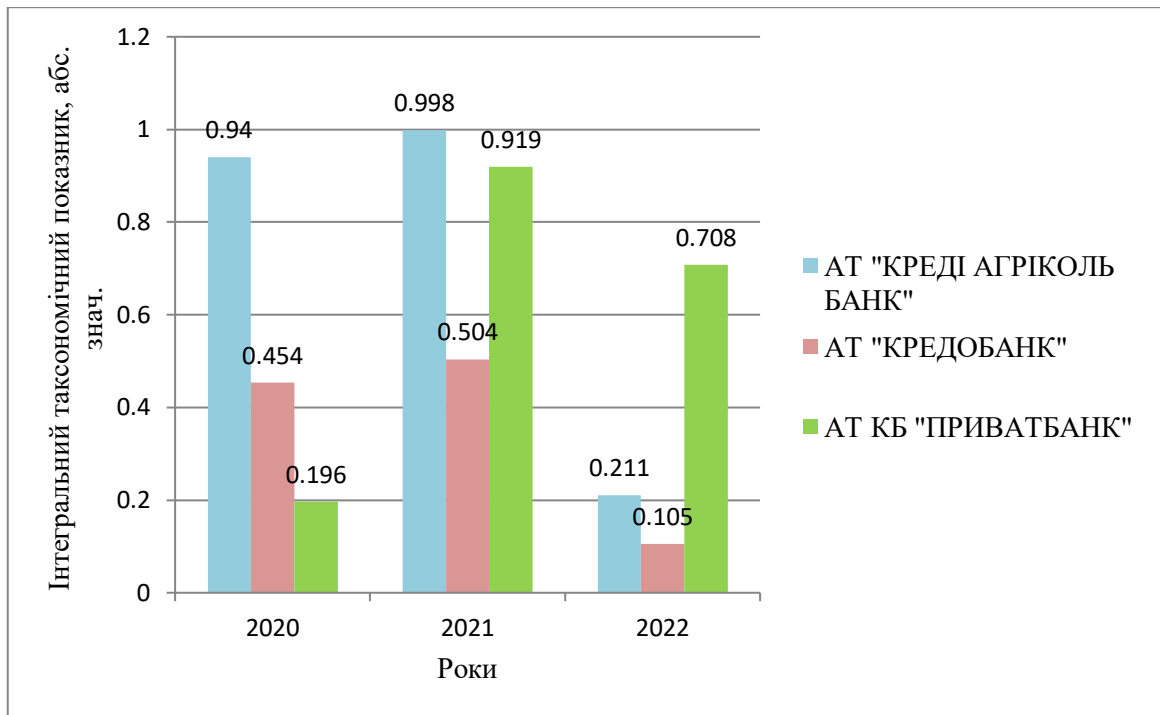

Рисунок 3.1 – Динаміку інтегрального таксономічного показника за 2020 – 2022 рр.

Джерело: побудовано автором

В АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» інтегральний таксономічний показник, був на найвищому рівні в 2020 р. і 2021 р., та становив 0,94 і 0,998 відповідно, проте у 2022р. ситуація суттєво погіршилася і ми отримали значення в розмірі 0,211. На такий низький рівень фінансово-економічної безпеки банку, найвагомійший вплив був через збільшення розміру проблемних кредитів в 7,5 разів у 2022 р. порівняно із 2021 р., та зменшення чистого прибутку в 50 разів за цей же період.

Таксономічний показник в АТ «КРЕДОБАНК» станом на 2020 р. та 2021 р. знаходився на середньому рівні та становив 0,454 і 0,504 відповідно. Проте станом на 2022р. рівень фінансово-економічної безпеки є на найнижчому рівні та дорівнює 0,105 і це найгірший результат порівняно з іншими аналізованими банками. В АТ «КРЕДОБАНК» схожа ситуація, як і в попередньому банку, у 2022р. значно зріс рівень проблемних кредитів, що становить явну загрозу для фінансово-економічної безпеки, тому управлінню даного банку варто

переглянути свою кредитну політику, та ретельніше підійти до перевірки майбутніх клієнтів.

В АТ КБ «ПРИВАТБАНК» динаміка дещо відрізняється, оскільки найнижчим рівень фінансово-економічної безпеки був на початку аналізованого періоду, та становив 0,196. На такий результат найбільш вплинули два показника: загальний рівень рентабельності, та рівень проблемних кредитів. Станом на 2021р. рівень фінансово-економічної безпеки підвищився до найвищого рівня. А в 2022 р. інтегральний таксономічний показник становить 0,708 та є на високому рівні.

3.2 Удосконалення механізму управління фінансово-економічної безпеки банківських установ

Рівень фінансово-економічної безпеки банківської установи напряду залежить від якісно сформованого механізму управління.

Перш ніж перейти до удосконалення механізму управління фінансово-економічної безпеки банківських установ розглянемо вже існуючі трактування деяких науковців.

Дж. Клейн вважає, що формування механізму фінансово-економічної безпеки базується на певних принципах, але крім загальновідомих він пропонує додати, ті які відображають специфіку самого механізму управління, а саме облік багатовекторних інтересів банку, визначення основних завдань та функцій, урахування інтересів суб'єктів зовнішнього середовища і формування системи заходів для забезпечення фінансово-економічної безпеки банківської установи.

Д. Нортон та Р. Каплан вважає, що функціонування механізму управління фінансово-економічної безпеки комерційних банків вимагає аналізу

всіх видів діяльності банку, а також узгодженої діяльності із внутрішнім та зовнішнім середовищем, в якому функціонує банк, визначення цілей керівництва і формування довгострокової стратегії.

Отже, механізм управління прибутком розглядається в ролі центрального структурного елемента системи управління прибутком, оскільки визначає як саме реалізовуватиметься регулюючий вплив керуючої підсистеми на керовану.

Проаналізувавши, наукові роботи [47-53], можна виділити основні завдання механізму управління фінансово-економічною безпекою банківських установ, а саме:

- забезпечення відповідності місії до стратегічних цілей банку та пріоритетних інтересів;
- формування самих пріоритетних інтересів, їх оперативне коригування в ході реалізації та створення відповідних умов;
- прогнозування ймовірних загроз із як внутрішніх так і зовнішніх;
- аналіз та оцінка реальних загроз фінансово-економічній безпеці банківської установи;
- розроблення сценарію дій при настанні можливих загроз;
- постійне удосконалення системи забезпечення фінансово-економічної безпеки банку;
- розроблення методики оцінювання ступеня впливу загроз на фінансово-економічну безпеку банківської установи;
- створення гнучкої системи резервування;
- ретельний підбір майбутніх позичальників;
- зниження ризикованості діяльності;
- розроблення системи мотивації персоналу для ефективної діяльності банківської установи.

Виділивши основні завдання механізму управління фінансово-економічною безпекою банківських установ можна сформулювати функції управління:

- визначення потенційних проблем;
- усунення проблем;
- контроль результативності;
- забезпечення ефективного фінансово-економічного управління.

Основні підсистеми та загальна структура системи забезпечення фінансово-економічної безпеки банківської установи зображено на рис. 3.2.

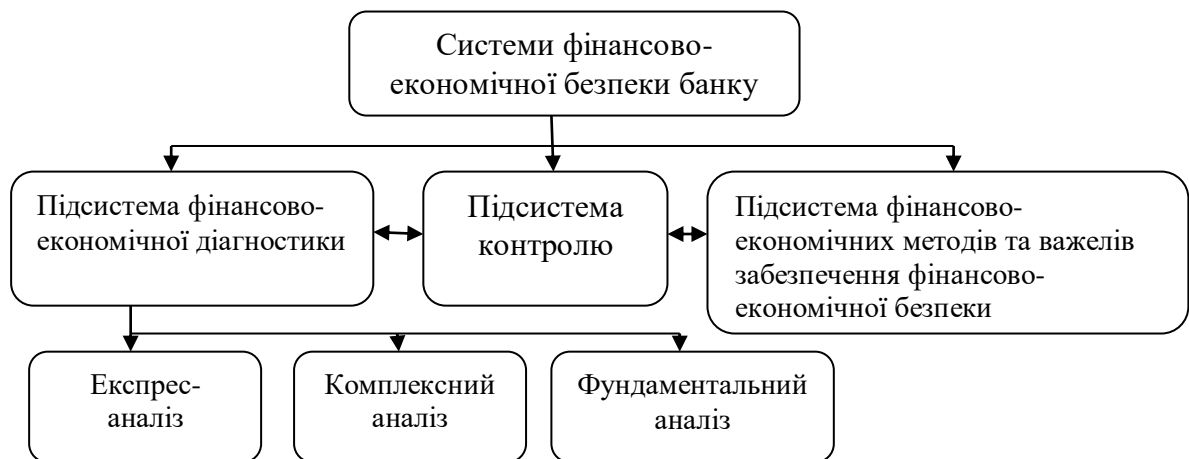

Рисунок 3.2 – Система фінансово-економічної безпеки банківської установи

Джерело: побудовано автором за даними [48]

Фінансові методи – це один із елементів фінансово-економічного менеджменту, що впливає на господарський процес банківської установи. До них належать: фінансове планування, фінансове прогнозування, фінансовий аналіз та фінансовий контроль. Дія даних методів проявляється при формуванні та використанні грошових фондів банку.

До важелів, за допомогою яких можна здійснити управління фінансово-економічною безпекою банківської установи, віднесемо: власний капітал, залучений та позиковий, всі активи, валютну позицію банку, фінансові результати, ліквідність та платоспроможність та інші.

Завдання підсистеми фінансово-економічних методів та важелів [49]:

- вибір оптимальних антикризових стратегій та інструментарію;
- нейтралізацію кризових станів;
- робота із можливими наслідками та усунення причин кризи;
- забезпечення ефективного функціонування банківської установи.

Разом комбінація фінансово-економічних методів та важелів об'єднується в окрему підсистему для управління фінансово-економічною безпекою банківської установи (рис. 3.3).

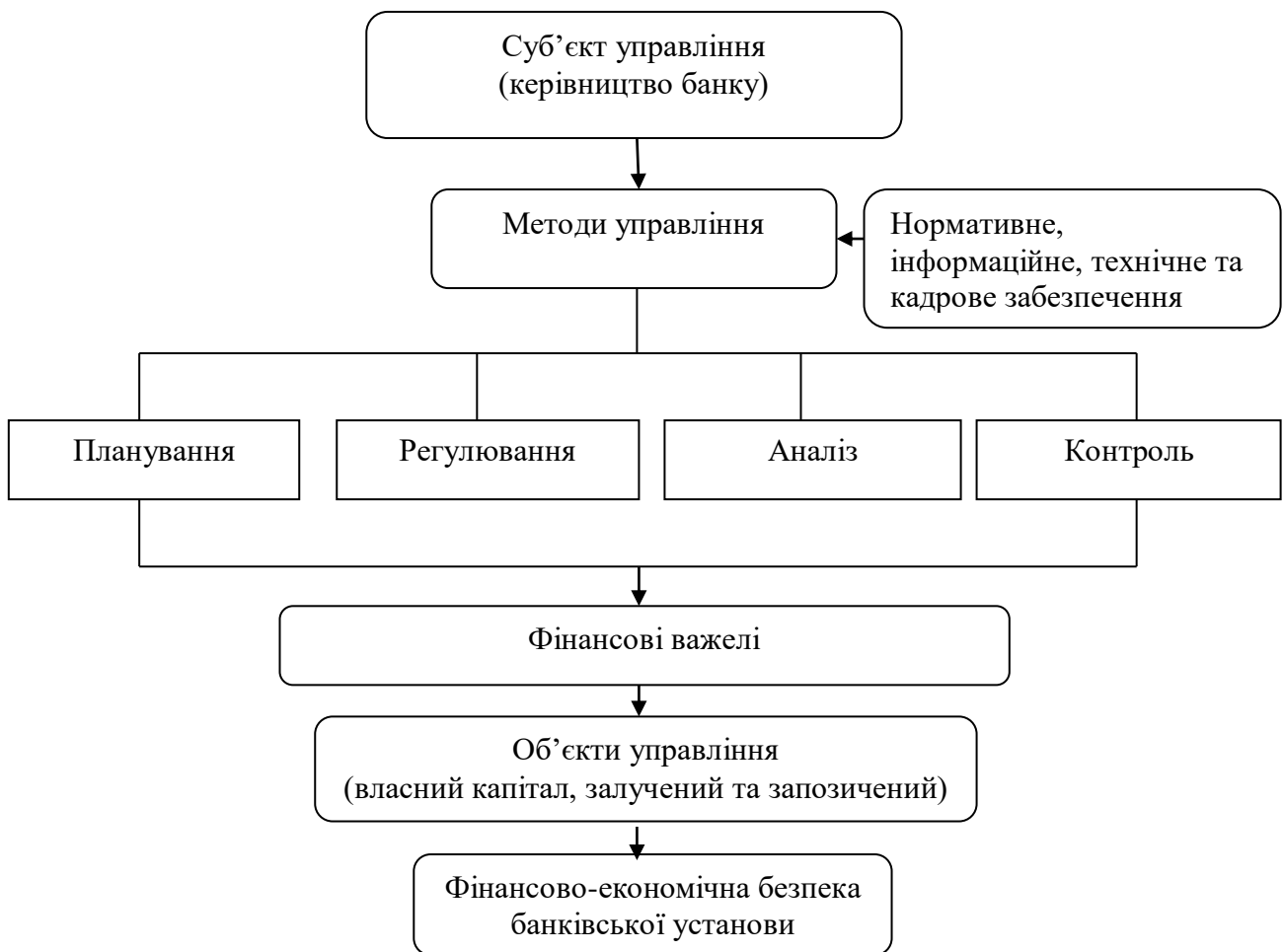

Рисунок 3.3 – Підсистема фінансово-економічних методів та важелів управління фінансово-економічною безпекою банківської установи

Джерело: побудовано автором за даними [48]

На основі проведеного дослідження сформуємо поетапний механізм управління фінансово-економічної безпеки банківської установи (рис. 3.4).

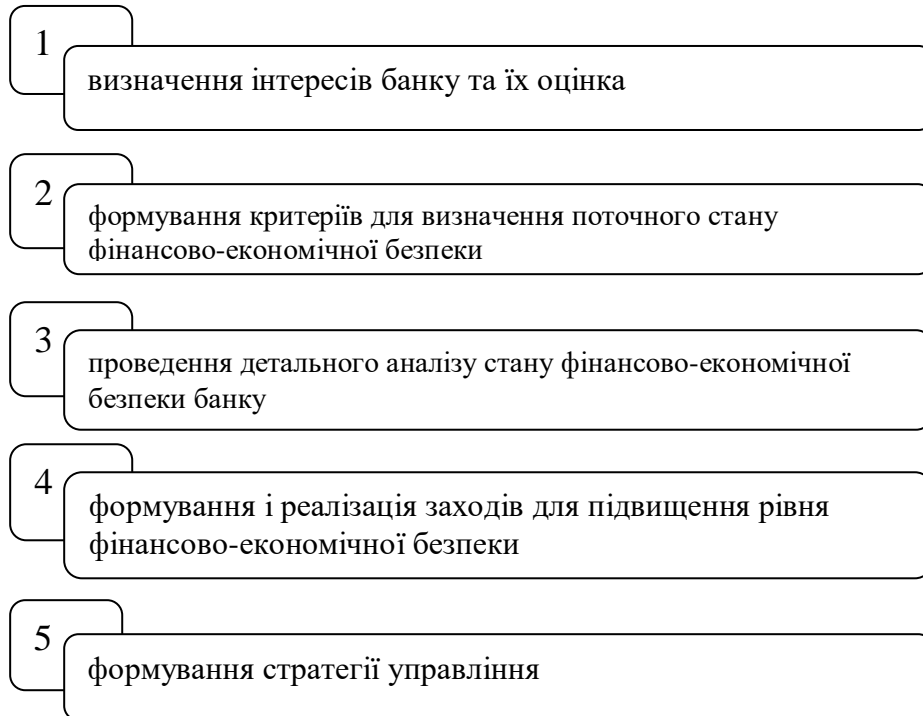

Рисунок 3.4 – Алгоритм стратегічного управління фінансово-економічною безпекою банківської установи

Джерело: побудовано автором за даними [49]

Перший етап: визначення інтересів банку, їх оцінка та визначення пріоритетних.

Другий етап: формування критеріїв для визначення поточного стану фінансово-економічної безпеки банківської установи.

Третій етап: проведення детального аналізу стану фінансово-економічної безпеки банку, а також банківської системи країни., виявлення можливих внутрішніх та зовнішніх загроз.

Четвертий етап: формування і реалізація заходів щодо підвищення рівня фінансово-економічної безпеки за допомогою відповідних методів та важелів. Оцінка ефективності впроваджених заходів.

П'ятий етап: формування стратегії управління фінансово-економічної безпеки враховуючи пріоритетні інтереси правління банку, контроль за виконанням та оцінка якості даної стратегії.

Останнім етапом в механізмі управління фінансово-економічної безпеки банківської установи є формування стратегії. Розглянувши різні види стратегій забезпечення фінансово-економічної безпеки банківської установи потрібно обрати для кожного банку відповідно до його рівня фінансово-економічної безпеки, згідно матриці (табл. 3.4).

Таблиця 3.4 — Стратегії забезпечення фінансово-економічної безпеки банківських установ у залежності від її рівня

Рівень фінансово-економічної безпеки	Характеристика рівня фінансово-економічної безпеки	Стратегія забезпечення фінансово-економічної безпеки	Характеристика стратегії
Найнижчий	Висока ймовірність банкрутства та ліквідації банківської установи	Стратегія зростання	Передбачає збереження досягнутого рівня фінансово-економічної безпеки, контроль за результатами діяльності та попередження виникнення можливих загроз щодо інтересів банківської установи
Низький (кризовий)	Серйозні порушення фінансової безпеки	Вибірково-посилююча стратегія	Спрямована на запровадження заходів посилення одного зі структурних елементів фінансово-економічної безпеки або окремих компонентів
Середній (передкризовий)	Наявність проблем щодо фінансово-економічної безпеки, що призведе до порушення стабільного функціонування	Пристосувальна стратегія	Спрямована на вжиття заходів пристосування компонентів фінансово-економічної безпеки банку до змін зовнішнього середовища
Високий (нормальний)	Задовільний рівень фінансово-економічної безпеки банківської установи	Трансформаційна стратегія	Передбачає проведення змін, які стосуються напрямів діяльності банку (за видами операцій), трансформації ринку, а також проведення необхідних змін компонентів фінансово-економічної безпеки банку
Найвищий рівень (абсолютна безпека)	Високий рівень фінансово-економічної безпеки та стабільність діяльності	Комплексно-забезпечувальна стратегія	Спрямована на вжиття заходів, спрямованих на досягнення рівня фінансово-економічної безпеки, бажаного для банку

Джерело: удосконалено автором на основі [51]

Отже, на основі здійсненої інтегральної оцінки фінансової безпеки банківських установ, варто зазначити, що досліджені банки характеризуються наступними рівнями: АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» слід обрати вибірково-посилюючу стратегію, яка спрямована на запровадження заходів посилення одного із структурних елементів фінансово-економічної безпеки або окремих компонентів; АТ «КРЕДОБАНК» - стратегію зростання, що передбачає збереження досягнутого рівня фінансово-економічної безпеки, контроль за результатами діяльності та попередження виникнення можливих загроз щодо інтересів банківської установи; АТ КБ «ПРИВАТБАНК» - трансформаційну стратегію, яка передбачає проведення змін, які стосуються напрямів діяльності банку (за видами операцій), трансформації ринку, а також проведення необхідних змін компонентів фінансово-економічної безпеки банку.

Тому, можна зробити висновок про те, що стратегія забезпечення фінансово-економічної безпеки є дуже важливим та актуальним питанням для банківських установ, та не менш важливим є визначення самого рівня фінансово-економічної безпеки, відповідно до якого банк обирає ту чи іншу стратегію.

Висновки до розділу 3

В АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» інтегральний таксономічний показник, був на найвищому рівні в 2020 р. і 2021 р., та становив 0,94 і 0,998 відповідно, проте у 2022р. ситуація суттєво погіршилася і ми отримали значення в розмірі 0,211. Таксономічний показник в АТ «КРЕДОБАНК» станом на 2020 р. та 2021 р. знаходився на середньому рівні та становив 0,454 і 0,504 відповідно. Проте станом на 2022р. рівень фінансово-економічної безпеки є на найнижчому рівні та дорівнює 0,105 і це найгірший результат порівняно з іншими аналізованими банками. В АТ КБ «ПРИВАТБАНК» динаміка дещо відрізняється, оскільки найнижчим рівень фінансово-економічної безпеки був на початку

аналізованого періоду, та становив 0,196. На такий результат найбільш вплинули два показника: загальний рівень рентабельності, та рівень проблемних кредитів. Станом на 2021р. рівень фінансово-економічної безпеки підвищився до найвищого рівня. А в 2022 р. інтегральний таксономічний показник становить 0,708 та є на високому рівні.

Рівень фінансово-економічної безпеки банківської установи напряму залежить від якісно сформованого механізму управління, а формування стратегії управління фінансово-економічної безпеки враховуючи пріоритетні інтереси правління банку є невід'ємним елементом якісно сформованого механізму. Відповідно до отриманих результатів інтегральної оцінки фінансової безпеки банківських установ, варто зазначити, що дослідженим банкам слід обрати наступні стратегії: АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» - вибірково-посилюючу стратегію; АТ «КРЕДОБАНК» - стратегію зростання; АТ КБ «ПРИВАТБАНК» - трансформаційну стратегію.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження щодо інтегрального оцінювання фінансово-економічної безпеки банківських установ згідно поставлених завдань, можна зробити такі висновки:

1) Фінансово-економічної безпека комерційних банків – це стан банку, що характеризується стійкістю до впливу різноманітних загроз, які поділяються на зовнішні та внутрішні; здатністю досягти планової стратегічної мети та управління фінансовими ресурсами для забезпечення виконання своїх зобов'язань. Та відзначимо те що рівень фінансово-економічної безпеки одного комерційного банку впливає і на національну безпеку країни.

2) Для визначення рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ обрано один із найкращих методів, а саме інтегральний таксономічний показник. До групи показників, які виділи автор Барановський О.І., додано коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом банку та співвідношення отриманих і виданих міжбанківських кредитів, що в комплексі дозволить більш точно визначити рівень фінансово-економічної безпеки кожного банку.

3) За підсумками загального аналізу фінансово-економічної безпеки банківської системи України, зазначимо погіршення стану за даними показниками. А саме зростання величини доходів та витрат за аналізований період, та паралельне зниження співвідношень доходів та витрат в 2022 р, вплинуло на зниження результативності та ефективності діяльності всієї банківської системи, і це знизило рівень фінансово-економічної безпеки. Крім того ще є негативна динаміка співвідношення залучених депозитів та наданих кредитів банківськими установами України.

4) Провівши аналіз показників фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», варто зауважити загалом негативну тенденцію за аналізований період, незважаючи на те що у 2021 р. більшість показників

покращилися, а деякі залишилися без змін. Найбільш негативна тенденція щодо показників рентабельності, на що вплинуло суттєве зменшення чистого прибутку. Щодо показників, які характеризують рівень захищеності, можна виділити рівень проблемних кредитів, та коефіцієнт достатності капіталу, оскільки вони перетнули межу нормативних значень. А серед групи показників фінансово-економічної безпеки виділимо коефіцієнт дієздатності, коефіцієнт управління витратами та коефіцієнт непроцентних витрат, які так само не відповідають нормативним значенням, та погано впливають на загальний рівень фінансово-економічної безпеки АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК».

5) Провівши аналіз показників фінансової безпеки АТ «КРЕДОБАНК», варто зауважити дещо іншу ситуацію ніж в АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», адже більшість розрахованих значень знаходяться у межах норми, проте є деякі, які варті уваги. Зокрема коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом банку та співвідношення отриманих і виданих міжбанківських кредитів, результати яких становили явну загрозу фінансово-економічній безпеці банку у 2020 р., проте вже у 2021р. ситуація значно покращилася. Щодо рівня проблемних кредитів, така ж ситуація як і в попередньому банку, тому АТ «КРЕДОБАНК» варто переглянути свою кредитну політику, та ретельніше підійти до перевірки майбутніх клієнтів. Відповідно варто зазначити і найстійкіші показники до них віднесемо коефіцієнт відношення процентних витрат до процентних доходах, коефіцієнт непроцентних витрат та коефіцієнт надійності, які незважаючи на незначну негативну динаміку, знаходяться на досить хорошому рівні.

б) Провівши аналіз показників фінансово-економічної безпеки АТ КБ «ПРИВАТБАНК», варто зауважити ще іншу ситуацію ніж у попередніх банків, адже більшість розрахованих показників знаходяться у рекомендованих межах, однак, так само спостерігається динаміка зростання у 2021 р. та спадна динаміка у 2022 р. Спостерігається навіть позитивна динаміка, серед таких показників: коефіцієнт відношення процентних витрат до процентних

доходах та коефіцієнт непроцентних витрат. Проте є один показник, що значно погіршує ситуацію, і це рівень проблемних кредитів, який становить на початок періоду 3,29, а на кінець - 2,63, при нормативному до 1,4.

7) На основі здійсненої інтегральної оцінки фінансової безпеки банківських установ, варто зазначити, що досліджені банки характеризуються наступними рівнями: АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» слід обрати вибірково-посилюючу стратегію, яка спрямована на запровадження заходів посилення одного із структурних елементів фінансово-економічної безпеки або окремих компонентів; АТ «КРЕДОБАНК» - стратегію зростання, що передбачає збереження досягнутого рівня фінансово-економічної безпеки, контроль за результатами діяльності та попередження виникнення можливих загроз щодо інтересів банківської установи; АТ КБ «ПРИВАТБАНК» - трансформаційну стратегію, яка передбачає проведення змін, які стосуються напрямів діяльності банку (за видами операцій), трансформації ринку, а також проведення необхідних змін компонентів фінансово-економічної безпеки банку

8) Рівень фінансово-економічної безпеки банківської установи напряму залежить від якісно сформованого механізму управління, а формування стратегії управління фінансово-економічної безпеки враховуючи пріоритетні інтереси правління банку є невід'ємним елементом якісно сформованого механізму.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ НА ДЖЕРЕЛА

1. Комаров, А. С., Реформування соціально-економічної системи: реалії сьогодення. Матеріали науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 17-18 червня 2022 р.). – Одеса: Видавництво «Молодий вчений», 2022. – 100 с.
2. Яременко С. М. Організація комплексної системи економічної безпеки банку. *Формування ринкової економіки* : зб. наук. пр.[редкол.: О. О. Беляєв (відп. ред.) та ін.]. Київ : КНЕУ, 2011. Вип. 25. С. 429–439.
3. Фінансова безпека підприємств і банківських установ : монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А.О. Спіфанова; [А.О. Спіфанов, О.Л. Пластун, В.С. Домбровський та ін.]. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. 295 с.
4. Тарасенко І. О. Москаленко А. А. Проблеми фінансово-економічної безпеки банківських установ в сучасних умовах: періодичне видання. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія «Економіка і вища освіта»*. 2014. № 6 (81). С. 15–22.
5. Щербатих Д. В., Шпильовий Б. В. Підходи та загрози до формування фінансово-економічної безпеки банківських установ. *Вісник Черкаського університету. Сер. Економічна*. 2016. № 1. С. 141–148.
6. Барановський О.І. Банківська безпека: проблема виміру. *Економічне прогнозування*. 2006. № 1. С. 7–32.
7. Мельник С.І. Формування системи економічної безпеки банку. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. – 2010. – № 29. – С.149-152.
8. Олійник, А. В. Формування системи управління фінансовою безпекою банку та виклики воєнного стану. *In The 11 th International scientific and practical conference “Eurasian scientific discussions” (November 21-23, 2022) Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain*. 2022. 553 p. (p. 498).
9. Національний банк України «Про основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану». URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/MPG-ml_2022.pdf?v=5

10.Шпильовий Б.В. "Сутність фінансово-економічної безпеки банківських установ." *UKRAINE–EU. MODERN TECHNOLOGY, BUSINESS AND LAW* (2015): 262.

11.Ляхович О. О. Добровольська В. В. "сутність та забезпечення фінансово-економічної безпеки банківських установ." " *Bulletin National University of Water and Environmental Engineering* 1.89 (2020): 125-133. URL: <https://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/article/view/766>.

12.Нечитайло, О. О., Н. З. Блащук-Дев'яткіна. "теоретичні підходи складових фінансової безпеки банку в сучасних економічних умовах." *Молодий вчений* (2022). URL: <https://molodyivchenyi.ua/omp/index.php/conference/catalog/download/4/29/71-1>

13.Москвін, Б. Ю. "Економічна безпека фінансових інституцій в умовах воєнного стану в Україні." *Економіка і організація управління* (2022): 110-119. URL: <https://jvestnik-chemistry.donnu.edu.ua/index.php/eou/article/view/12549>

14.Карчева Г., Карчева І. "Теоретичні та практичні аспекти управління фінансово-економічною безпекою банків." *Економічний аналіз* 32.1 (2022): 188-198. URL: <http://econa.wunu.edu.ua/index.php/econa/article/view/2018>

15. Маслій, О., Глушко, А.. Державне фінансове регулювання як інструмент мінімізації загроз економічній безпеці України в умовах воєнного стану. *Цифрова економіка та економічна безпека* (2022), 125-130. URL: <https://doi.org/10.32782/dees.2-21>

16. Онофрійчук, О.П., І. В. Теоретичні підходи складових фінансової безпеки банку в сучасних економічних умовах./ Онофрійчук, О. П., Тимчук, Б. П., Рибачок, *In The XVII International Scientific and Practical Conference «Science, theory and ways to improve methods», May 01 – 03, 2023, London, Great Britain.* 384 p. (p. 76). URL: <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2023/05/Science-theory-and-ways-to-improve-methods.pdf#page=77>

17. Попов, О. Г. Теоретичі основи забезпечення банківської безпеки держави. *Економіка, управління та адміністрування*, 2023. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/handle/123456789/8317>
18. Коваленко, Вікторія,. Фінансова безпека банків: реалії та перспективи забезпечення. *Економічний форум*, 2022, 1.2: 141-151. URL: http://e-forum.lntu.edu.ua/index.php/ekonomichnyy_forum/article/view/317
19. Копилюк, О. І.; Журибіда, Н. Р. Комплексний підхід до оцінювання рівня економічної безпеки банків України. *Регіональна економіка*, 2020, 1: 92-99. URL: http://jnas.nbu.gov.ua/j-pdf/regek_2020_1_12.pdf
20. Заячківська О. В.; Сиротюк О. Ю.. "Фінансова безпека банківського сектору України." *Bulletin National University of Water and Environmental Engineering* 1.101 (2023): 33-41. URL: <https://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/article/view/1235>
21. Барановський О., Лагно А. Природа фінансової безпеки банківської системи. *Світ фінансів*. 2022. № 3 (72). С. 141–155.
22. Кулиняк І. Я., Прокопишин-Рашкевич Л. М., Бородавко А. П. Оцінювання рівня фінансової безпеки комерційних банків України. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : науковий журнал*. Острог : Вид-во НаУОА, березень 2019. № 12(40). С. 113–118.
23. Васильчишин О.Б. Фінансова безпека банківської системи України: філософські детермінанти: монографія. Тернопіль, 2017. 358 с.
24. Жарій Я.В. Методичні підходи до оцінювання рівня фінансової безпеки комерційного банку. *Фінансові дослідження*. 2016. № 1. С. 130–137.
25. Барановський О.І., Копитко М.І., Барилюк М. -М.Р.. "Використання методу таксономії для оцінки рівня фінансової безпеки комерційного банку." *Financial and credit activity problems of theory and practice* 1.24 (2018): 4-14. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/1602>

26. Перекрест, М. І. Загальні підходи до забезпечення фінансової безпеки комерційного банку. *Diss.* РВЛ ЦНТУ, 2020. URL: <http://195.230.140.114/jspui/bitstream/123456789/9804/1/Proceedings-3thISPC-2020-263-264.pdf>
27. Дячек, С. М., Н. С. Педченко. "Розвиток методичних підходів до оцінки рівня фінансової безпеки банківської системи України." *Економіка, управління та адміністрування* (2020). URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/2617-7064/article/view/784>
28. Ситник Н.С., Прицак Я.М.. "Банківська система України в умовах війни: ризики та оцінка безпеки." *Молодий вчений*, 6 (118) (2023): 94-98. URL:<https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5890>
29. Ситник Н.С., Банківська система: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блещук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.] ; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 580 с.
30. Варцаба В. І. Проблеми та напрями підвищення якості кредитних портфельів українських банків у реаліях часу. *Науковий вісник Ужгородського Університету. Серія: Економіка*. 2022. Випуск 1 (59). С. 98–104.
31. Макаренко Ю. П., Онищенко І. С. Теоретичні аспекти системи управління проблемною заборгованістю в банках. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 1. С. 18–23.
32. Гісем М. М., Король М. М., "Проблеми фінансової безпеки банківського сектору України під час повномасштабного російського вторгнення." *Сталий розвиток економіки* 2 (47) (2023): 43-49. URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/845>
33. Мордань Є.Ю., Журавка О.С., Діденко К.В., Кравченко Я.І. Фінансова безпека банківської системи України: сутність та оцінка. *БізнесІнформ*. 2021. No 1. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-1_0-pages-243_251.pdf

34. Правдиковська І.І., Дорошенко Н.О. Вплив війни на банківську систему України. *Молодий вчений*. 2022. № 9(109). С. 150–156.
35. Азізова К. М. Комплексна оцінка якості кредитного портфеля банку / К. М. Азізова // *Evropský časopis ekonomiky a managementu (Європейський журнал економіки та менеджменту)*. – Praha : BEROSTAV DRUŽSTVO.– 2020. – №2 (Т. 6). – С. 130-140.
36. Криховецька, З. М., С. І. Щипайло, and С. О. Кропельницька. "Таксономічний аналіз фінансового потенціалу розвитку підприємства." *Економіка та держава* 11 (2021): 90-97. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=5058&i=14>
37. Шийко, В. І. Оцінювання управління ліквідністю банківських установ. *Інвестиції: практика та досвід*, 2018, 12: 68-74. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6150&i=12>
38. Kondratska, N. M., and M. M. Liubovska. "Фінансово-економічна безпека банківських установ: загрози та шляхи їх подолання." *Bulletin National University of Water and Environmental Engineering* 4.88 (2019): 48-60. URL: <https://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/article/view/694>;
39. Трапезніков, А. "Фінансова безпека банківських установ: проблеми та чинники впливу." *Інноваційний розвиток та безпека підприємств в умовах неоіндустріального суспільства*. Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2020. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/-19112/1/Trapeznikov573-575.pdf>
40. Мотовчі, Г. С. "Підвищення рівня економічної безпеки банку як ключовий напрям його розвитку в сучасних умовах." збірник тез: *Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Вдосконалення фінансово-кредитного механізму забезпечення інноваційного розвитку економіки»* 192. URL: <https://www.lnup.edu.ua/attachments/article/2414/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%A2%D0%95%D0%97%20%D>

1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%201.pdf#page=1
92

41. Перепелова, В. В. "Застосування таксономічного аналізу для визначення інтегрального показника оцінки фінансового стану підприємства." *Управління розвитком* 18 (2013): 120-124. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgiin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Uproz_2013_18_42.pdf

42. Ганзюк С. М., Ганзюк К.І. "Методичні аспекти використання інструментів таксономії при визначенні ефективності банківської діяльності." *EDITOR COORDINATOR* (2021): 81. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/issue/download/11-12.12.2021/696#page=82>

43. Офіційний сайт Національного банку України
URL:<http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>

44. Офіційний сайт АТ «КРЕДІ АГРИКОЛЬ» URL: <https://credit-agricole.ua/>

45. Офіційний сайт АТ "КРЕДОБАНК" URL: <https://kredobank.com.ua/>

46. Офіційний сайт АТ КБ "ПРИВАТБАНК" URL:<https://privatbank.ua/>

47. Шевців Л. Ю, Сенишин Г. Б. Шляхи підвищення фінансової безпеки банків України в умовах глобалізаційних викликів. *Бізнесінформ*. № 9. 2020. С. 254-262.

48. Механізми забезпечення ефективності та конкурентоспроможності банківської системи та економіки України: монографія / [Г. Т. Карчева, А. Я. Кузнєцова, Н. Р. Швець та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук Г. Т. Карчевої. Київ: ДВНЗ«Університет банківської справи», 2019. 311 с.

49. Шпильовий, Б. В. Структура та складові елементи системи фінансово-економічної безпеки банківських установ. *Економіка і суспільство*,

2016, 632-637. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/Ekonomika-i-suspilstvo-2-2016.pdf#page=632>

50. Кононова О. С. Стратегічне забезпечення фінансово-економічної безпеки комерційних банків. Збірник наукових праць здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, за ред. Т. В. Полозової та ін. Харків: Харківський національний університет радіоелектроніки, 2019. С. 43-46.

51. Новікова Т. В., Ворон Д. В. Організація управління фінансовоекономічною безпекою в банку. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2016. № 12(2). С. 111-114.

52. Губарева І.О. Забезпечення управління економічною безпекою банку. Монографія; І.О. Губарева, О.М. Штаєр., Х.: ВД «ІНЖЕК», 2013., 312 С., Укр. мова

53. Амікова Л.М. «Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки банків та фінансових установ» Навчальний посібник – Рівне: НУВГП, 2018., 39с.

54. Губарик, О. М. "Сутність стратегічного забезпечення фінансово-економічної безпеки банку." *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством*: Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Полтава, 31 березня 2020 року. Полтава, 2020. 474 с. (2020): 318.

55. Федішин, Д. І. "Теоретичні аспекти стратегічного управління безпекою банківських установ." *Наукові розробки молоді на сучасному етапі*. Київський національний університет технологій та дизайну, 2017.

56. Рязанова, Н. О. Організаційно-фінансовий механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки банківської системи. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку 2021*. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/nov/25539-nzmened-248-255.pdf>

57. Музичка О. М., Журибіда Н. Р., Галько Є. О. Методичні підходи до оцінювання рівня фінансової безпеки банків. *Бізнес Інформ*. 2019. № 3. С. 322–327
58. Солодовнік, О. О. Основні підходи до оцінювання економічної та фінансової безпеки: сутність і напрями вдосконалення. *Бізнес Інформ*, 2021, 2: 6-12. URL: https://www.researchgate.net/profile/Olesia-Solodovnik/publication/350731440_Main_Approaches_to_Assessing_the_Economic_and_Financial_security_The_Essence_and_Directions_of_Improvement/links/6075bd73a5c0b34b72acefc6/Main-Approaches-to-Assessing-the-Economic-and-Financial-security-The-Essence-and-Directions-of-Improvement.pdf
59. Родченко С. С. Дефініції фінансово-економічної безпеки банку. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2018. Т. 28, № 4. С. 155–166.
60. Штефан Л. Б. Проблеми формування універсальної системи оцінювання фінансової безпеки банку та банківської системи / Л. Б. Штефан, Н. П. Ільніцька // *Економіка та суспільство*. – 2017. – № 9. – С. 44-53.

ДОДАТКИ

Фінансова звітність АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за 2020-2022 рр.

АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»		Річна фінансова звітність за 2022 рік	
Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2022 року			
(тис. грн.)			
Найменування статті	Примітки	на 31 грудня 2022 року	на 31 грудня 2021 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	15 592 133	10 317 866
Кредити та аванси банкам	7	22 709 896	3 977 742
Кредити та аванси клієнтам	8	27 458 170	33 796 740
Інвестиції в цінні папери	9	5 278 503	5 370 487
Похідні фінансові активи	35	-	6 833
Інвестиційна нерухомість	10	3 515	2 745
Поточні податкові активи	29	104 320	-
Відстрочені податкові активи	29	32 794	18 268
Основні засоби	11,12	750 129	845 408
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	12	433 569	360 516
Інші фінансові активи	13	114 205	47 119
Інші нефінансові активи	14	89 908	95 004
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам	15	584	889
Усього активів		72 567 726	54 840 517
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		4 743	13 969
Кошти клієнтів	16	64 003 382	46 078 279
Похідні фінансові зобов'язання	35	-	5 024
Інші залучені кошти	17	729 319	484 707
Поточні податкові зобов'язання	29	-	106 540
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	18	86 205	122 094
Інше забезпечення	18	30 578	45 288
Інші фінансові зобов'язання	19	297 690	284 830
Інші нефінансові зобов'язання	20	284 183	221 211
Субординований борг	21	1 040 167	780 074
Усього зобов'язань		66 485 267	48 142 016
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	22	1 222 929	1 222 929
Нерозподілений прибуток		31 220	2 433 644
Резервні та інші фонди Банку		4 834 869	2 929 787
Інші резерви		(6 559)	112 141
Усього власного капіталу		6 082 459	6 698 501
Усього зобов'язань та власного капіталу		72 567 726	54 840 517

Затверджено до випуску та підписано
03 липня 2023 року

Голова Правління Карлос де Корду
Фінансовий директор Джорджіо Сопранзі
Головний бухгалтер Вадим Кононенко

Примітки, подані на сторінках 53 -121 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

Звіт про прибуток або збиток
за 2022 рік

Найменування статті	Примітки	(тис. грн.)	
		2022 рік	2021 рік
Процентні доходи, що обчислено із застосуванням методу ефективної ставки відсотка	24	6 953 290	3 811 943
Інші процентні доходи	24	59 488	26 780
Процентні витрати	24	(1 762 532)	(919 774)
Чистий процентний дохід		5 250 246	2 918 949
Комісійні доходи	25	940 567	1 096 686
Комісійні витрати	25	(259 419)	(275 278)
Чистий прибуток /(збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		(1 809)	9 072
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою		480 388	450 601
Чистий прибуток / (збиток) від переоцінки іноземної валюти		122 219	(78 493)
Чистий прибуток від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		-	10 116
Збиток від зменшення корисності, визначений згідно з МСФЗ 9	26	(4 441 130)	(216 228)
Збиток від зменшення корисності для нефінансових активів		(2 393)	(14)
Інші доходи	27	26 710	35 416
Витрати на виплати працівникам	28	(1 158 056)	(1 118 967)
Амортизаційні витрати	28	(407 396)	(377 986)
Інші адміністративні та операційні витрати	28	(511 498)	(559 538)
Прибуток до оподаткування		38 429	1 894 336
Витрати на сплату податку	29	(7 209)	(341 616)
Прибуток за рік		31 220	1 552 720
Прибуток на акцію від діяльності, що триває:	30		
чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію за рік, грн.		0,03	1,27
скоригований чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію		0,03	1,27

Затверджено до випуску та підписано

03 липня 2023 року

Голова Правління

Карлос де Корду

Фінансовий директор

Джорджіо Сопранзі

Головний бухгалтер

Вадим Кононенко

Примітки, подані на сторінках 53 -121 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

Звіт про фінансовий стан
на 31 грудня 2020 року

(тис. грн.)

Найменування статті	Примітки	на 31 грудня 2020 року	на 31 грудня 2019 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	13 096 793	6 873 541
Кредити та заборгованість банків	7	4 561 726	2 485 102
Кредити та заборгованість клієнтів	8	27 779 293	23 210 871
Інвестиції в цінні папери	9	3 593 129	1 457 831
Похідні фінансові активи	32	7 008	49 078
Інвестиційна нерухомість	10	3 109	6 161
Відстрочений податковий актив	26	27 095	-
Основні засоби та нематеріальні активи	12	1 002 932	892 406
Активи з права користування	11	139 378	130 262
Інші фінансові та нефінансові активи	13	142 064	182 538
Необоротні активи, утримувані для продажу	14	7 518	955
Усього активів		50 360 045	35 288 745
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		2 212	7 006
Кошти клієнтів	15	42 766 641	28 812 862
Похідні фінансові зобов'язання	32	14 270	-
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток		66 724	57 093
Відстрочені податкові зобов'язання	26	-	2 973
Резерви за зобов'язаннями	16	161 879	82 109
Зобов'язання з оренди	11	140 597	128 064
Інші фінансові та нефінансові зобов'язання	17	298 413	364 234
Субординований борг	18	808 567	678 538
Усього зобов'язань		44 259 303	30 132 879
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	1 222 929	1 222 929
Нерозподілений прибуток		2 570 725	1 729 931
Резервні та інші фонди Банку		2 226 047	2 139 547
Резерви переоцінки		81 041	63 459
Усього власного капіталу		6 100 742	5 155 866
Усього зобов'язань та власного капіталу		50 360 045	35 288 745

Затверджено до випуску та підписано

23 березня 2021 року

Голова Правління Карлос де КордуФінансовий директор Джорджіо СопранзіГоловний бухгалтер Вадим Кононенко

**Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід
за 2020 рік**

(тис. грн.)

Найменування статті	Примітки	2020 рік	2019 рік
Процентні доходи	21	3 525 872	4 237 981
Процентні витрати	21	(1 148 759)	(1 817 113)
Чистий процентний дохід		2 377 113	2 420 868
Комісійні доходи	22	958 274	994 716
Комісійні витрати	22	(250 106)	(198 265)
Чистий (збиток)/прибуток від операцій із фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток		(56 340)	2 181
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою		138 185	541 060
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки іноземної валюти		331 364	(139 419)
Результат від модифікації фінансових активів, які обліковуються за амортизованою собівартістю		(8 169)	(12 198)
Результат від продажу цінних паперів, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		4 603	-
Чистий (збиток від зменшення корисності)/ дохід від відновлення корисності фінансових активів	23	(439 648)	157 173
Чистий збиток від нарахування резервів за зобов'язаннями з кредитування	16	(69 854)	(15 718)
Чистий дохід від зменшення резервів за іншими зобов'язаннями та іншими нефінансовими активами	13, 16	11 195	21 768
Інші операційні доходи	24	26 586	31 929
Витрати на виплати працівникам	25	(1 039 110)	(956 493)
Витрати зносу та амортизація	25	(324 826)	(209 684)
Інші адміністративні витрати	25	(406 412)	(440 356)
Інші операційні витрати	24	(134 705)	(83 332)
Прибуток до оподаткування		1 118 150	2 114 230
Витрати на податок на прибуток	26	(190 856)	(384 299)
Прибуток за рік		927 294	1 729 931
ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД:			
<i>Статті, які згодом можуть бути перекласифіковані до складу прибутків або збитків:</i>			
Переоцінка цінних паперів, які обліковуються за СВІСД		56 666	75 606
Реалізована переоцінка цінних паперів, які обліковуються за СВІСД		(4 603)	-
Зміна в очікуваних кредитних збитках за цінними паперами, які обліковуються за СВІСД		(30 622)	(6 974)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом		(3 859)	(12 354)
Інший сукупний дохід за рік		17 582	56 278
Усього сукупного доходу за рік		944 876	1 786 209
Прибуток на акцію:			
	27		
чистий прибуток на одну просту акцію за рік, грн		0.76	1.20
скоригований чистий прибуток на одну просту акцію		0.76	1.20

Затверджено до випуску та підписано

23 березня 2021 року

Голова Правління Карлос де Корду

Фінансовий директор Джорджіо Сопранзі

Головний бухгалтер Вадим Кононенко

Фінансова звітність АТ «КРЕДОБАНК» за 2020-2022 рр.

ГРУПА КРЕДОБАНК

КОНСОЛІДОВАНИЙ РІЧНИЙ ЗВІТ ЗА 2022 РІК | КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

У тисячах гривень	Прим.	31 грудня 2022 року	31 грудня 2021 року
Активи			
Готівкові кошти та кошти в Національному банку України	5	10 645 808	4 817 011
Заборгованість інших банків	6	5 313 436	2 279 441
Кредити та аванси клієнтам	7	12 506 846	16 803 942
Цінні папери	8	9 004 174	7 814 347
Передоплата з поточного податку на прибуток		4 544	35
Відстрочений актив з податку на прибуток	29	41 212	46 890
Інвестиційна нерухомість	10	8 138	11 771
Нематеріальні активи	12	224 322	223 701
Основні засоби	11	836 304	935 950
Інші фінансові активи	13	244 159	149 124
Інші нефінансові активи	14	132 936	129 535
Всього активів		38 961 879	33 211 747
Зобов'язання			
Заборгованість перед іншими банками	15	971 551	3 712 083
Кошти клієнтів	16	33 006 971	24 508 620
Отримані кредити від інших фінансових організацій	17	102 303	101 080
Випущені боргові цінні папери	18	-	486 123
Зобов'язання з поточного податку на прибуток		12 877	32 650
Інші фінансові зобов'язання	19	656 719	232 932
Інші нефінансові зобов'язання	20	126 509	139 296
Резерви	21	50 095	50 869
Всього зобов'язань		34 927 025	29 263 653
Капітал			
Статутний капітал	22	2 248 969	2 248 969
Резервний та інші фонди		1 476 852	680 551
Резерв переоцінки основних засобів		100 537	103 301
Резерв переоцінки цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		61 383	114 155
Нерозподілений прибуток		147 113	801 118
Всього капіталу		4 034 854	3 948 094
Всього зобов'язань та капіталу		38 961 879	33 211 747

Затверджено до випуску Правлінням та підписано від його імені 31 березня 2023 року.

В. Лотоцький
Головний бухгалтер

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД

У тисячах гривень	Прим.	2022 рік	2021 рік
Процентні доходи, розраховані з використанням методу ефективного відсотка	24	2 890 608	2 521 515
Інші процентні доходи	24	107 101	157 953
Процентні витрати	24	(866 475)	(691 310)
Чистий процентний дохід		2 131 234	1 988 158
Комісійні доходи	25	739 249	739 436
Комісійні витрати	25	(224 649)	(190 752)
Результат від торгових операцій з іноземною валютою		566 526	76 239
Результат від переоцінки іноземної валюти		104 736	7 801
Результат від припинення визнання цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(11 549)	5 910
Результат від припинення визнання фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю		16 355	23 949
Витрати на формування резервів за кредитними збитками	26	(1 730 473)	(198 155)
Інші операційні доходи	27	86 969	50 239
Витрати на виплати працівникам	28	(692 826)	(674 321)
Витрати на знос та амортизацію	11,12	(317 847)	(324 811)
Адміністративні та інші операційні витрати	28	(496 265)	(532 682)
Прибуток до оподаткування		171 460	971 011
Витрати з податку на прибуток за рік	29	(31 928)	(175 565)
Прибуток за рік		139 532	795 446
Інший сукупний дохід			
<i>Статті, що будуть перекласифіковані у прибуток або збиток</i>			
Фінансові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід			
- Чиста зміна справедливої вартості фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	23	(64 321)	36 321
- Чиста зміна справедливої вартості фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, перекласифікована в чистий прибуток або збиток	23	11 549	(5 910)
Інший сукупний дохід за рік		(52 772)	30 411
Всього сукупний дохід за рік		86 760	825 857
Чистий та скоригований прибуток на акцію, що належить акціонерам Групи (у гривнях на акцію)	30	0,0006	0,0035

Затверджено до випуску Правлінням та підписано від його імені 31 березня 2023 року.

Є. Я. Дугасє

Голова Правління

В. Лотоцький

Головний бухгалтер

ГРУПА КРЕДОБАНК
Консолідований звіт про фінансовий стан

У тисячах гривень	Прим.	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	5	4 201 484	2 923 310
Заборгованість інших банків	8	30 764	7 438
Кредити та аванси клієнтам	7	13 292 297	11 694 946
Інвестиційні цінні папери	8	8 187 229	3 072 580
Передоплата з поточного податку на прибуток		20	84
Відстрочений актив з податку на прибуток	26	43 004	32 560
Інвестиційна нерухомість	9	14 054	28 506
Основні засоби	10	1 007 493	1 070 912
Нематеріальні активи	10	178 188	137 341
Інші фінансові активи	11	153 702	70 042
Інші нефінансові активи	12	132 944	109 703
Всього активів		25 239 179	19 147 422
Зобов'язання			
Заборгованість перед іншими банками	13	2 839 280	1 612 017
Кошти клієнтів	14	18 310 853	13 952 459
Кошти інших фінансових організацій	15	328 139	484 956
Випущені боргові цінні папери	16	384 810	279 470
Зобов'язання з поточного податку на прибуток		33 784	36 148
Інші фінансові зобов'язання	17	246 528	240 083
Інші нефінансові зобов'язання	18	166 801	143 238
Всього зобов'язань		22 310 195	16 748 371
Капітал			
Статутний капітал	19	2 248 969	2 248 969
Резерв переоцінки основних засобів		108 280	111 747
Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		83 744	79 776
Нерозподілений прибуток / (Накопичений дефіцит)		487 991	(41 441)
Всього капіталу		2 928 984	2 399 051
Всього зобов'язань та капіталу		25 239 179	19 147 422

Затверджено і доведено до відома Правлінням та підписано від його імені 6 квітня 2021 року.

В. Лотоцький
Головний бухгалтер

ГРУПА КРЕДОБАНК

Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід

У тисячах гривень	Прим.	2020 рік	2019 рік
Процентні доходи, розраховані з використанням методу ефективного відсотка	21	2 267 743	2 164 988
Інші процентні доходи	21	157 862	119 661
Процентні витрати	21	(644 221)	(815 739)
Чистий процентний дохід		1 781 384	1 468 910
Комісійні доходи	22	634 962	615 516
Комісійні витрати	22	(161 924)	(151 129)
Результат від торгових операцій з іноземною валютою		79 892	(4 561)
Результат від переоцінки іноземної валюти		1 982	64 286
Результат від припинення визнання інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		3 774	3 198
Результат від припинення визнання фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю		12 978	5 948
Витрати на формування резервів за кредитними збитками	23	(363 453)	(65 604)
Резерв на покриття втрат		(1 348)	-
Інші операційні доходи	24	50 345	46 448
Витрати на виплати працівникам	25	(625 215)	(533 182)
Витрати на знос та амортизацію	10	(318 434)	(250 279)
Адміністративні та інші операційні витрати	25	(454 742)	(484 880)
Прибуток до оподаткування		642 199	714 671
Витрати з податку на прибуток за рік	26	(116 336)	(118 874)
Прибуток за рік		525 863	595 797
Інший сукупний дохід			
<i>Статті, що можуть бути надалі перекласифіковані до прибутків або збитків</i>			
Інвестиційні цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід			
- Чиста зміна справедливої вартості інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	20	7 747	6 805
- Чиста зміна справедливої вартості інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, перекласифікована в чистий прибуток або збиток	20	(3 779)	(3 198)
Переоцінка основних засобів	20	102	6 329
Інший сукупний дохід за рік		4 070	9 936
Всього сукупний дохід за рік		529 933	605 733
Чистий та скоригований прибуток на акцію, що належить акціонерам Групи (у гривнях на акцію)	27	0,0023	0,0026

Затверджено до випуску Правлінням та підписано від його імені 6 квітня 2021 року.

Є.Я. Шугася
Голова Правління

В. Лотоцький
Головний бухгалтер

ДОДАТОК В

Фінансова звітність АТ КБ «ПРИВАТБАНК» за 2020-2022 рр.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2022	31 грудня 2021
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	96 380	52 835
Кредити та аванси банкам	7	103 837	26 243
Кредити та аванси клієнтам	8	68 084	68 218
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		239 752	222 277
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	95 716	93 096
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	143 920	129 074
- за амортизованою собівартістю	9	116	107
Поточні податкові активи	25	9 079	9 978
Відстрочені податкові активи	25	1 100	-
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інвестиційна нерухомість	10	2 155	1 969
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 389	1 288
Основні засоби	11	5 228	6 074
Інші фінансові активи	12	4 309	2 644
Інші нефінансові активи	13	9 189	9 713
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		64	7
Загальна сума активів		540 596	401 296
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		-	3
Кошти клієнтів	14	471 970	325 303
Інші залучені кошти	15	128	-
Відстрочені податкові зобов'язання	25	-	159
Інші фінансові зобов'язання	16	2 634	3 770
Забезпечення у т.ч.:	17	5 804	3 651
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 280	373
- інше забезпечення		4 524	3 278
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 271	1 795
Загальна сума зобов'язань		482 807	334 681
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід	19	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Інші резерви	9, 11	(15 168)	(4 091)
Резерви та інші фонди банку	19	11 449	9 696
Накопичений дефіцит		(156 749)	(157 247)
Загальна сума власного капіталу		57 789	66 615
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		540 596	401 296

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року

Г. Бьох
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2022 рік	2021 рік
Процентні доходи в т.ч.:		43 686	35 854
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	38 905	30 870
- інші процентні доходи	20	4 781	4 984
Процентні витрати	20	(3 768)	(6 537)
Чистий процентний дохід		39 918	29 317
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	21	(15 396)	(856)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		24 522	28 461
Комісійні доходи	22	32 945	35 057
Комісійні витрати	22	(12 505)	(11 840)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		14 655	3 226
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(7 760)	1 017
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	119	32
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	2 608	(7 666)
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		267	(873)
Витрати на виплати працівникам		(10 096)	(8 904)
Амортизаційні витрати	11	(1 970)	(2 183)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	23	(10 473)	(2 348)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	17, 23	(885)	6 464
- адміністративні та операційні витрати	23	(9 588)	(8 812)
Інші доходи	24	2 815	1 286
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(458)	(111)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1)	(164)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	77
Прибуток до оподаткування		34 672	35 067
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	25	(4 474)	(17)
Прибуток за рік		30 198	35 050

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

 Г. Бьош
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2020 року

У мільйонах українських гривень

	Прим.	31 грудня 2020	31 грудня 2019
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	6	49 911	45 894
Зоборгованість банків	7	25 059	27 118
Кредити та аванси клієнтам	8	55 021	59 544
Інвестиційні цінні папери:			
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 750	84 680
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	119 196	66 602
- за амортизованою собівартістю	9	1 715	875
Поточні податкові активи	22	6 660	2 257
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію		30	155
Інвестиційна нерухомість		2 933	3 379
Активи з права користування	10	1 748	1 716
Основні засоби та нематеріальні активи	11	5 894	4 764
Інші фінансові активи	12	3 446	2 210
Інші активи	13	8 900	9 285
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 228	1 244
Активи, утримувані для продажу		32	-
ВСЬОГО АКТИВІВ		382 525	309 723
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Зобов'язаність перед НБУ		-	7 721
Зобов'язаність перед банками та іншими фінансовими організаціями		2	201
Кошти клієнтів	14	312 708	240 621
Зобов'язання орендаря з лізингу	31	1 855	1 748
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	22	146	121
Інші фінансові зобов'язання	15	2 907	1 522
Резерви та нефінансові зобов'язання	16	12 082	3 260
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		329 700	255 194
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	17	206 060	206 060
Емісійний дохід	17	23	23
Резерв переоцінки будівель	11	689	614
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів	9	(2 937)	(1 274)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Загальні резерви та інші фонди	17	8 461	6 850
Накопичений дефіцит		(171 665)	(169 918)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		52 825	54 529
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		382 525	309 723

Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.

Г. Ю. Самарина
 В.о. Голови Правління

В. В. Ярмоленко
 Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2020 рік	2019 рік
Процентні доходи	18	33 563	33 841
Процентні витрати	18	(11 961)	(14 174)
Чистий процентний дохід		21 602	19 667
Відрахування до резерву на зменшення корисності	19	(1 771)	(4)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		19 831	19 663
Доходи за виплатами та комісійними	20	27 649	24 575
Витрати за виплатами та комісійними	20	(8 888)	(6 386)
Прибуток мінус збиток від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		3 103	2 589
(Збиток мінус прибуток)/прибуток мінус збиток від переоцінки іноземної валюти		(7 460)	6 510
Прибуток мінус збиток від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	8	8
Прибуток мінус збиток(збиток мінус прибуток) від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	16 045	(1 526)
Витрати щодо резерву під юридичні ризики	16	(8 577)	(387)
Збиток(прибуток) від уцінки будівель (що перевищують дооцінку) та переоцінки інвестиційної нерухомості		(256)	4
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя		(119)	(134)
(Зменшення корисності)/відновлення зменшення корисності інвестицій в асоційовану компанію		(124)	8
Адміністративні та інші операційні витрати	21	(18 006)	(14 428)
Інші чисті доходи		1 090	2 113
Прибуток до оподаткування		24 296	32 609
Кредит з податку на прибуток	22	6	-
Чистий прибуток за рік		24 302	32 609
Інші сукупні доходи(витрати):			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Нерезалізований (збиток)/прибуток від переоцінки		(1 649)	2 037
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(8)	(8)
- Податковий ефект		(6)	-
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Будівлі:			
- Переоцінка будівель		139	(70)
- Податковий ефект		(25)	15
Інші сукупні (витрати)/доходи		(1 549)	1 974
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		22 753	34 583

Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.

Г. Ю. Самарина
В.о. Голови Правління.

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Бібліографічна довідка

Тема магістерської роботи:

«Стратегічне управління фінансово-економічною безпекою банківських установ»

Обсяг пояснювальної записки 74 сторінки.

Кількість рисунків 18 шт.

Кількість таблиць 18 шт.

Кількість додатків 3 шт. на 12 сторінках.

Графічний матеріал (слайди) 9 шт.

Перелік графічного матеріалу:

Слайд 1 – Методика оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ

Слайд 2 – Група показників для розрахунку інтегрального таксономічного показника оцінки рівня фінансово-економічної безпеки банківських установ

Слайд 3 – Аналіз фінансово-економічної безпеки банківських установ України

Слайд 4 – Динаміка показників рентабельності

Слайд 5 – Динаміка показників, що характеризують рівень захищеності

Слайд 6 – Динаміка показників фінансово-економічної безпеки

Слайд 7 – Динаміка інтегрального таксономічного показника

Слайд 8 – Алгоритм стратегічного управління фінансово-економічною безпекою банківської установи

Слайд 9 – Вибір стратегії забезпечення фінансово-економічної безпеки для аналізованих банків

10.01.2024 р.

_____ Телепко Д.І.